

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttér: közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvép-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Kedd, október 29.

Rohanó események.

A budapesti szociáldemokraták egyik vezetője napokkal ezelőtt azt a kijelentést tette, hogy a háború likvidációjának és a fenyegető problémáknak megoldását Németország fogja nekünk megmutatni. A siető események igazolni kezdik ezt az állítást. Németországban az események fejlődése még rohamosabb, mint Magyarországon, a visszafojtott érzések ott merészebben törnek elő, mint nálunk, kik sokkal inkább az aggodalmaskodók közé tartozunk.

De hiszen ez természetes is. A hetvenmilliónyi német nép jobban bizakodhatik önmagában, ösrejeiben, mint mi, a népek erdejének viharoktól vert apró falevele. A német népnél fájdalmas erőpróba ez a háború, nekünk életünk és halálunk függ a szerencsés kimeneteltől.

A német belpolitika mindazonáltal meglepő merész fordulataival. Berlinben a független szociálisták tegnap nagy, tisztelettel gyűléseket rendeztek, amelyen a szociálista köztársaság kimondását követelték. A régi ideológiából most ébredező emberiség elszörnyedve hallja Liebknecht jelmondatát:

— Világforradalom, vagy világpusztulás!

Szeretnénk distinkciót tenni a két fogalom között, s szeretnénk kikiáltani a pusztulásba s a forradalmak felénk zúgó szelébe: — Megálljatok! Forradalmak és pusztulás nélkül hozzátok el nekünk a békét!

De a szavunk elhal a mélységekből dübörgő világrengető hangzavarában s nem tudunk mást tenni, mint amit gyermekkorunkban tettünk: összekulcsolt kezekkel rebegni a régi példázatot:

— Rend a lelke mindennek!

Mindennap félve tekintünk ki ablakainkon a bizonytalan reggelbe: megvan-e még a régi rend, az ország erkölcsé ép-e még? Mit látjuk, hogy a rend oszlopai nem dőltek össze, mi sem „görbedünk rabigába”. Félnünk a véres kísérletektől, amelyek a rendet, békét szerető polgárookra leselkednek. Hiszen elég volt már a vérből!

Ezért fogadtuk megnyugvással Andrássy Gyula gróf külügyminiszter külön békeajánlatát: „Az osztrák és magyar kormány késznek nyilatkozik arra, hogy más tárgyalások eredményének bevétele nélkül tárgyalásokba bocsátkozzék”.

A német sajtó a monarchiának e lépését már keserű hangon méltatja s mintha csak előre tudná Wilson választát: Ausztria-Magyarország kapitulációjáról beszél.

A belpolitikában még mindig bizonytalanság uralkodik. Károlyi gróf miniszterelnöksége meghiusult. Az illetékes körök úgy látszik félnek attól a változott életfelfogást és merőben ellentétes viszonyokat jelentő politikától, melynek zászlaja Károlyi kezében van. Ezért küldte el őfelsége Budapestre a legnép-

szerűbb Habsburgot, József főherceget. Hogy őfelsége miniszterelnöknek jön-e, vagy csak mint királyi megbízott igyekezik a politikusok között kapcsolatot teremteni? e pillanatban bizonytalan. Bizonyos csak az, hogy ami a király fáradozásainak nem sikerült, nem fog sikerülni József főhercegnek sem. Ma már nem kell senki, csak aki a békét hozza. S aki azt hozza: azt üdvöriadal köszönti.

Mindaz, amit József főherceg ma kiadott kiáltványában mond, a mi forró óhajításunk: Magyarország teljes önállósága és függetlensége, az önálló magyar hadsereg, a béke rögtön elérése és a népek nagy nemzetközi szö-

vetségének megkötése. Világosan kitűnik a kiáltványból, hogy az állam területének, épségének és egységének megóvása kívánatos, de arról nem nyilatkozik, hogy, ezt miképpen hajtsa elérni.

Eközben Prága és Budapest tüntet.

Prágában megszületik a független Csehország s a Prágában állomásozó magyar csapatok kivonulnak a cseh fővárosból s vezetőjük kijelenti, hogy a néphangulat ellen nem hajlandó fegyvert ragadni.

Andrássy válasza Wilsonhoz.

(Elfogadjuk az elnök feltételeit. — A monarchia különbéke ajánlata)

Bécsből jelentik: Andrássy Gyula gróf külügyminiszter tegnap a stockholmi osztrák-magyar követet megbízta, kérje fel a svéd királyi kormányt, hogy az Amerikai Egyesült Államok elnökének e hó 18-án kelt jegyzékére a következő választ nyújtsa át:

Válaszal Wilson elnök urnak az osztrák-magyar kormányhoz e hó 18-án intézett jegyzékére és az elnök ur azon elhatározásának megtelepedésén, hogy Ausztria-Magyarországgal külön tárgyaljon a fegyverszünet és a béke kérdéseiről, az osztrák-magyar kormány tisztelettel kijelenti, hogy ép úgy, mint az elnök ur korábbi megnyilatkozásához, azon fellegéséhez is hozzájárul, amely legutóbbi jegyzékében Ausztria-Magyarország népének, különösen a cseh-tótoknak és a jugoszlávoknak jogairól foglaltatik.

Mivel eszerint Ausztria-Magyarország mindazon feltételeket elfogadta, amelyekből az elnök ur a fegyverszünetről és a békéről szóló tárgyalásokba bocsátkozást függővé tette, az osztrák-magyar kormány nézete szerint ezen tárgyalások megkezdésének már semmi sem áll útjában.

Az osztrák-magyar kormány tehát késznek nyilatkozik arra, hogy más tárgyalások eredményének bevétele nélkül tárgyalásokba bocsátkozzék az Ausztria-Magyarország és az ellenséges államok közötti békéről és Ausztria-Magyarország összes frontjainak nyomban fegyverszünetéről és kéri Wilson elnök urat, hogy az erre vonatkozó előkészületeket rendelje el. Gróf Andrássy.

Budapestről jelentik: Délelőtt tíz órakor érkezett meg Budapestre az a hír, hogy Andrássy Gyula gróf külügyminiszter külön békeajánlattal fordult az ententehez. A hír, mely rövidesen az egész fővárosban elterjedt, nagy meglepetést keltett mindenütt. Andrássy Gyula gróf, aki néhány nappal ezelőtt a németekkel együttesen és közösen teendő békeajánlatról beszélt, az utóbbi napok eseményeinek hatása alatt, rátért a különbéke útjára. Wilsonhoz intézett jegyzékünkben kijelentjük, hogy mindenben elfogadjuk az elnök feltételeit és így hajlandó vagyunk megkezdni a tárgyalásokat a cseh-tótokkal és a jugoszlávokkal. Felkérjük az elnököt, hogy azonnal bocsátkozzék fegyverszüneti és békétárgyalásokba, anélkül, hogy bevétele a Németországgal folyó tárgyalások eredményét.

Berlinből jelentik: A Vorwärts mai vezércikke foglalkozik azzal a lehetőséggel, hogy a bécsi kormány önálló békelépést tett. Nagy valószínűséggel mondhatjuk — írja a lap — hogy a világháború tartama csak napokra terjed. Két nap előtt jelentették az entente lapok,

hogy Ausztria-Magyarország kapitulál. Ezt a hírt akkor megcáfolták. Ez azonban két nappal ezelőtt történt, ami ezekben a zivatáros napokban hosszú idő. Ha a monarchia tényleg kapitulál, akkor a szász-bajor és sváb határ védtelen marad. Azt hisszük, hogy álmodunk, amikor ezeket leírjuk és most ébredni kezdünk. A monarchia kikapcsolásával elesünk fontos nyers anyag forrásoktól. A monarchia különválása ellendállásunk végét jelenti.

Bécsből jelentik: A külügyminiszteriumban a Wilsonhoz intézett és ma közzétett jegyzékünkhöz ezt a magyarázatot adták nekem:

Válaszunk ma éjszaka elment stockholmi követünkhöz és a jegyzék minden valószínűség szerint még ma Wilson kezében lesz. Wilson velünk külön akar tárgyalni, nem együtt Németországgal és Törökországgal. Alkalmozkodunk ehhez a kívánsághoz és külön jegyzék váltásba bocsátkozunk vele. Wilsonnak az a követelése, hogy fegyverszüneti tárgyalásokba csak akkor mehet bele, ha mi megelőzőleg egész belső állami szervezetünket új alapokra fektetjük, elfogadhatatlan, mert ez újjászerve-

és munkájához száz és egy okból fegyverszünetre van szükségünk.

Közöljük tehát Wilsonnal, hogy *elvileg teljesen egyetértünk vele*, azonban a megvalósításhoz fegyverszünet kell. Jegyzékünk utolsó része különösen nagy horderejű és rendkívül jelentőségű, de tévedés volna azt hinni, hogy *mi feltétlenül külön békeajánlatot tettünk*. Csúpan az történt, hogy abban a feltevésben, hogy az entente fölünk ezt fogja kivánni, már eleve hozzájárulunk. Nem kínáljuk meg ellenfeleinket tehát feltétlenül különbékével, de abban az esetben, ha az entente ezt kikötné, *készek vagyunk megtenni*.

Híreink vannak a semleges külföldről, hogy az entente a három szövetséggel, a német birodalommal, a magyar és osztrák monarchiával és Törökországgal *nem együttesen kíván tárgyalni, hanem külön-külön*. Még a látogatást is kerülni akarván ahnak, mintha mi halogató taktikát követnénk, ezen az úton köztünk az entente-tal, hogy a tárgyalásnak ezt a módját is elfogadjuk, ha ezt kívánnák tőlünk.

Bécsből jelentik: A német-osztrák képviselők körében, akik ma megjelentek a képviselőházban, mérhetlen izgalmat és felháborodást keltett Wilsonhoz intézett jegyzékünk. Azt mondják, hogy Andrásynak nem volt joga nekünk beszélni és még kevésbé hivatott különbékére tenni javaslatot. *Sylvester*, a képviselőház volt elnöke egy újságíró előtt kijelentette, hogy egészen elképzelhetetlen és egyikünk sem fog abba beletörödni, hogy Andrassy Gyula, aki itt Bécsben senkit sem képvisel, a német Ausztria nevében beszéljen és ilyen gazdaságot kövessen el. A német-osztrák képviselők úgy vélekednek, hogy a jegyzék kísérlet a dinasztia megmentésére, a német-osztrák képviselők el vannak főképpen, hogy a nemzeti tanácsuk legközelebbi ülésén nyíltan *ki fogják mondani német Ausztria csatlakozását Németországhoz*. A jegyzék közvetlen veszedelmet jelent, mivel Németország ezentul nem ad eleget Ausztriának. A német nemzetgyűlés végrehajtó-bizottságát ma délutánra összehívták, hogy tiltakozzék a jegyzék ellen.

Bécsből jelentik: Wilsonhoz intézett jegyzékünk elküldése előtt a jegyzék tartalmáról a német kormányt értesítettük. A jegyzék úgrynben *Károly király táviratot intézett Vilmoshoz*.

VÁROS ÉS MEGYE.

— **Városatyja-jelölések.** November 17-én folynak le a II. és III. választókerületben a városatyja-választások. A II. kerületben Vizer Lajos, a III. kerületben pedig Müller Károly elhunytával megüresedett egy-egy törvényhatósági bizottsági tagsági hely kerül betöltésre. A mozgalom már megindult. A II. kerület polgárságának tekintélyes része, főleg kereskedők és iparosok, de a tisztviselők is nagy számban a megüresedett helyre *Halmos Dezsőt*, a közéleti vállalat igazgatóját jelölték. Halmos Dezső a közéleti vállalat élén nagy érdemeket szerzett magának. Az a nagy fordulat, amely a város közéleti terén bekövetkezett, az ő tevékenységéhez és munkásságához fűződik. A város közgyűlésében előforduló közéleti ügyek kívánatosá teszik, hogy Halmos Dezső részt vegyen a törvényhatósági bizottság ülésén. De ettől eltekintve, egyénisége is olyan, hogy a törvényhatóságban helye legyen.

A függetlenségi párt vezetősége ma este dr. Priegl István elnöklésével ülést tartott, a melyen a II. kerületben megüresedett tagsági helyre *Müller József* kelmefestőt jelölték. A III. kerületben a párt hivatalos jelöltje *Lits Antal* szerkesztő, a párt titkára.

József főherceg kiáltványa a nemzethez.

(A főherceg — homo regius. — Szurmay nem kapott megbízatást. — Még nincs döntés. — Kiballgatások a főhercegnél.)

Budapestről jelentik: *József főherceg tábornagy ma este a következő proklamációt bocsátotta ki:*

A NEMZETHEZ! *Ötletse koronás királyunk azzal bizott meg, hogy a válságos közviszonyok olyan megoldását hozzam létre, amely a nemzet egyetértésével ne csak biztosítva, hanem életbe is léptesse hazánk teljes önállóságát és függetlenségét. Nagy és elhatározó lépés ez, mert külügyi vonatkozásainknak haderőnk önállóságának és általában az igazgatás minden ágának független berendezését a kormány szabadelvű irányának s a széles néprétegek érdekeinek megfelelő módon kell valóra váltanunk, a béke azonnali elérése mellett, annak a jövőre való biztosításáért a népek nemzetközi szövetségének megkötése, — uralja törekvéseinket. — Az állam területének, épségének és egységének megóvása és annak a veszedelemnek elhárítása, mely a béke megkötéséig fenyeget bennünket, azt a feladatot szabja elém, hogy az összes nemzeti erőket egyesítve, a közérzületnek azt az összeforrását keltssem fel, mely egyedül vezethet nagy céljaink eléréséhez. Bizalommal fordulunk ezért a nemzet minden hű fiához, segítsek elő a cél elérését és félretéve minden ellentétet, minden személyes érdeket, óvják meg az ország törvényes rendjét és szegődjenek higgadtan, komolyan és elhatározással a nemzet nyílt ügyeinek szolgálatára. Így az erők egyesítése megérleli majd az összetartozás gyümölcsét. Hazánk épségben megóvandó önállóságát és függetlenségét, a társadalom rendjét és korszerű berendezését, a béke áldásait és jövőbeli fejlődésnek biztosítékait. Hazám egész melegevel kérem e fontos és sürgős feladataimhoz a nemzet támogatását. Budapest, 1918. évi október 28. József főherceg.*

Nem történt döntés.

Budapestről jelentik: Jobboldali politikai körökben elterjedt hír szerint a király *Szurmayt* megbízta a kormány ideiglenes vezetésével. Szurmay egy újságírónak kijelentette, hogy a hír nem felel meg a valóságnak.

Az elterjedt ellenkező hírekkel szemben *ki kell jelenteni, hogy az esti órákig még semmilyen döntés nem történt*. Sem átmeneti, sem más minisztérium megalakítására senki megbízást nem kapott.

Károlyi Mihály Bécsben.

A szombati audienciák után háromnegyed tízkor a király és királyné, utána pedig *Károlyi Mihály* a király szárnysegédével autón a gödöllői pályaudvarra ment. A pályaudvaron a király és a királyné elbucszott Károlyitól, a ki szintén az udvari vonaton utazott Bécsbe.

A vonat Rákospalotán megállott. Ott gróf *Hunyady* főudvarmester szállt fel a vonatra, a mely reggel félnyolc órakor érkezett meg Bécsbe.

A pályaudvaron a király pár elbucszott Károlyitól, a ki udvari fogat vitt a Bristol-szállóba. Itt Károlyi a király üzenetét és *Lammasch* osztrák miniszterelnök látogatását várta.

A Bristolban megjelent az osztrák közéleti hivatal egyik vezetője, a ki Ausztria élélményére vonatkozólag akart tárgyalást kezdeni Károlyi Mihálylyal, de Károlyi kijelentette, hogy nincs hatalmában ezekről a kérdésekről tárgyalni, mert egyáltalán nincs de-zignálva.

A király *Lammasch* osztrák miniszterelnökké kinevezte. Károlyi pedig várta a látogatást és minthogy délig sem *Lammasch* nem jött, sem pedig a kabinetirodától üzenetet nem kapott, a kabinetiroda utján közölte a királylyal, hogy ő délután három órakor Bécsből elutazik, a mire a király azt üzentette, hogy *a pályaudvaron találkozni fog József főherceggel*, aki a továbbiakat közölni fogja vele.

József főherceg — homo regius.

Károlyi Mihály a Bristolból kihajtatott a pályaudvarra, a hol egy szolgálattévő kapitány jelentkezett nála és közölte vele *József* főherceg kérését, hogy várja őt be az udvari

váróteremben. Öt perccel a vonat indulása előtt érkezett az udvari váróterembe *József* főherceg, a ki az ottlévő *Károlyit* szívélyesen üdvözölte és kérte, hogy a szalonkocsijában keresse fel.

József főherceg előrementa szalonkocsiba, a hol már ott volt *Augusztia* főhercegnő és *Siegfried* Ottó grófné, a ki már akkor bucsuzófélben volt. Távozása után *Károlyi* Mihály bement az udvari kocsitársalgótermébe. Itt *József* főherceg közölte *Károlyival* a királynak a megoldásra vonatkozó üzenetét és terveit.

Károlyi Marcheggig maradt a főherceg szalonjában, aztán a vonat egyik elsőosztályú fülkéjében utazott Budapestre, a hova tíz órakor érkezett meg.

Félhivatalosan jelentik: A király *József* főherceget megbízta azzal, hogy mint *homo regius* a válságra vonatkozó kibontakozás kérdésében érintkezésbe lépjen és tárgyalásokat folytasson a magyar politikai élet vezető em-bereivel.

A Nemzeti Tanács népgyűlése.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Tanács vasárnap délután tartotta első népgyűlését az Országháztéren.

A népgyűlés elnöke *Farkas* István üdvözölte a tömeget és a gyűlés elnökül gróf *Batthyány* Tivadart, *Böhm* Vilmost, a szocialista pártvezetőség tagját és *Szende* Pált ajánlotta.

Batthyány Tivadart javasolta a népgyűlés összehívásának célját és elmondotta a Nemzeti Tanács programját. Elmondotta, hogy csak olyan kormány következhetik, a mely a német szövetséget azonnal felbontja, mert a szövetségi politika juttatja az országot oda, a hol most van. Követeli a sajtószabadságot és a politikai foglyok szabadon bocsátását. A Nemzeti Tanács a királylyal együtt akar haladni, de a népjogok utján.

Utána *Lovász* Márton beszélt. *Gurbal* Sándor kifejtette, hogy mért vett részt a szocialdemokrata párt a Nemzeti Tanács megalakulásában. Itt van az ideje annak, hogy az osztályuraknak ledöntsük — mondotta. — Bármilyen feltételek mellett azonnal békét kell kötni, mert akármilyen béke sem lehet gyalázatosabb, mint a háboru folytatása.

Jászi Oszkár, a radikális párt elnöke felszólította a jelenlevőket, hogy óvakodjanak a provokálástól. Majd kifejtette Jászi, hogy pusztulni kell a feudalizmusnak, csak az azonnali béke és a nemzetiségekkel való megegyezés mentheti meg az országot.

Fényes László felszólította a tömeget, hogy este kilenckor menjenek ki Károlyi Mihály fogadására a pályaudvarra.

Az utolsó szónok Szende Pál volt, aki a mai nap jelentőségének méltatása után megszavaztatta a tömeget, vajjon elfogadja-e a Nemzeti Tanács követeléseit. A tömeg elfogadta.

Károlyi Budapesten.

A parlament előtt népgyűlésen hirdették ki, hogy Károlyi este kilenc órakor érkezik a nyugati pályaudvaron. A főváros népe hatalmas csoportokban vonult fel a nyugati pályaudvar elé. Háromnegyed tíz óra után robogott be a bécsi vonat. Addig is érdekes események történtek. A diákok egy deputációja arra kérte Fényest, hogy távolítsa el az érkezési oldalon lecsüngő hosszú német nemzeti lobogót, amelyen ez a felírás van: „Meldestelle für Officiere und Mannschaften”. Arra hívtakoztak, hogy a fekete-fehér-vörös német zászló sérti és bántja a mai körülmények között nemzeti önértéküket. Fényes a rendzavarás elkerülése végett a pályaudvaron jelenlevő főkapitányhoz fordult. A Meldestelle vezetője a német főkonzulátustól kért utasítást. Néhány perc múlva a német nemzeti lobogót a tüntetők nagy örömeire begöngyölték.

Mikor befutott a Károlyit és József főherceget hozó vonat, éljenzés zúgott fel.

Károlyit Lovászy Márton üdvözölte. Károlyi röviden válaszolt. A tömeg vállára emelte Károlyit és a nagy zürzavarban nem a rendes kijárat felé vitte, hanem a raktárak felé. A Váci-uttal parallel húzó raktárak előtt voltak. Az ittlévő magas vaskapu zárva volt. Az emberek válláról Károlyi felkapaszkodott a vaskapura s azon átngorva jutott ki a Váci-uttra. Veszélyes tolatkodás és lökdösés között, haladt Károlyi, aki szinte teljes kimerültségben a Berliini-tér és Gyár-utca sarkán egy villamos kocsiára lépett fel. A kocsi-ban ülők leugrottak, Károlyi kábultan esett le az ülőhelyre. A tüntetők lármás követelésére Károlyi husz percig tartó beszédet mondott. A villamos lassu tempóban megindult. Mikor a Teréz-köruttra ért, közvetlenül mellette haladt el egy fényesre lakkolt uri fogat. A tömeg megállította a kocsit és követelte a kocsistól, hogy vigye Károlyi Mihályt a pártkörbe.

Az emberek kiemelték a villamosból Károlyit, átültették a hintóba, kifogták a lovakat és vitték Károlyit az Oktogonig.

Itt a nép észrevett egy hatalmas reflektoru gépkocsit. Ezt is megállította. A gépkocsira igen sokan felkapaszkodtak, de a sofőr egy ügyes fordulattal az Eötvös-utcán át elvágatott és elvitte Károlyi Mihályt a pártkör Gizella-téri kapuja elé.

Ekkor már 11 óra is elmúlt. A pártkör ablakából Károlyi Mihály, Lovászy Márton, Baze Barna és Fényes László beszélt. Azzal bocsájtották haza a tüntetőket, hogy ma este 9 órakor a pártkör ablakából hirdetik ki a Nemzeti Tanács határozatát.

Miért nem lett Károlyi miniszterelnök?

Károlyi Mihály gróf arra a kérdésre, hogy mi az oka, hogy miniszterelnökké designálása nem történt meg? a következő választ adta:

— A legteljesebb őszinteséggel mondhatom, hogy magam sem tudom. De nem is az a fontos, hogy én mi legyek. Ez csak személyi szempont. Ennek igazán el kell törpülni a mellett, hogy az én programom dindalmaskodott, olyan teljesen radikális program, a melyről Magyarországon, mint kormányprogramról ez előtt tíz nappal még álmodni sem mertek és a mely alkalmas Magyar ország igazán demokratikus fejlődését biztosítani.

Erről csak nagy vonásokban beszéllek: azonnali béke, vagy különbéke; Magyarország állami függetlenségének biztosítása és általános egyenlő titkos választójog, radikális földbirtokpolitika. A legfontosabb a különbéke és pedig minél sürgő-

sebben, mert ma egy rossz béke is jobb, mint az a béke, amelyet ellenséges hadseregek diktálnak Magyarországon területén.

Arra a kérdésre, hogy lesz-e magyar külügy-miniszter, így felelt:

— Feltétlenül külön magyar külügyminiszter lesz. Büszkén mondhatom, hogy ha ez valóra válik, akkor ebben nekem van a legnagyobb részem. Én forszíroztam ki azt, hogy a közös külügyminiszteri állás mielőbb megszüntessék, hogy Magyarországot már a béketárgyalások alatt is a saját külügyminisztere képviselje. Az utolsó órában úgy állott a helyzet, hogy ha a király tényleg rám bízta a kormány megalakítását, abban a Károlyi párt részéről csak ketten, azonkívül egy radikális és két szociáldemokrata foglalt volna helyet. Nem igaz tehát az, mint hogy ha ez a Károlyi kormány kizárta volna magából a baloldali pártok képviselőit. Viszont az is igaz, hogy a Károlyi-kormányba ezekből a pártokból is azokat hívtam volna meg minisztereknek, akiket magam akarok és nem azokat, a kiket rám akarnak oktroyálni. Ismétlem, hogy magam csak öt tárca tekintetében döntöttem és gondom lett volna arra, hogy a parlamenten kívüli szakemberek kapják a reszort-tárcákat.

Arra a kérdésre, hogy József főhercegnek mi a szerepe, így válaszolt:

— Homo regius, tárgyalni fog a politikusokkal, hogy előkészítse azt a kibontakozást, annak a kibontakozási programnak a megvalósítását, amelyet a király legutóljára fogadott el.

József főherceg tanácskozik a pártok vezetőivel.

Tegnap éjjel Budapestre érkezett József főherceg, akit a király a Bécsben folytatott tanácskozások után mint *homo regius* küldött Budapestre. A főherceg kora délelőtt megkezdte a pártvezérek fogadását. Egyelőre a következő politikusokat kérte magához: Wekerle Sándor miniszterelnököt, Károlyi Mihály grófot, Batthyány Tivadart, Lovászy Márton, Tisza István grófot, Vázsonyi Vilmost, Bethlen István grófot, Hadik Jánost, Sztéryni Józsefet, Apponyi Albert grófot, Kunfi Zsigmond drt, Garay Ernőt és Jászi Oszkár drt. Közülük Garayt Ernőt és Kunfi Zsigmond drt együttes kihallgatáson fogadja a főherceg. Délelőtt tíz órakor elsőnek Wekerle Sándor ment a főherceghez.

Hadik grófot fél négykor fogadta a főherceg.

A Politikai Híradó jelenti: József főherceg ma délután 12 óra előtt hosszabb ideig tárgyal a Károlyi Mihály gróffal. Később Batthyány Tivadar gróf és Lovászy Márton is felmentek a főherceghez és folytatták vele a tanácskozást. A három kihallgatás azért is feltűnő, mert értesülésünk szerint a főherceg eredetileg csak holnap akarta megkezdeni az akcióját.

József főherceg ma délután folytatta a vezető politikusok kihallgatását. Délután egynegyed 4-kor Hadik János gróf érkezett a várba és azonnal jelentkezett audienciára a főhercegnél. Nem sokkal később Pallavicini György őrnagy érkezett meg Szendrői György főispánnal katonai autómobilon, háromnegyed négykor pedig Lukács Géza báró katonai parancsnok jött meg. Őt szintén audienciára kérte a főherceg. Sztéryni József báró kereskedelmi miniszter egynegyed ötkor távozott a palotából és egyenesen a honvédelmi minisztériumba ment. Kihallgatásról Sztéryni József báró ezeket mondotta:

— Délután fél háromtól mostanáig tartott a kihallgatáson őfenségénél, aki meghallgatta nézetemet a válságra vonatkozólag. Az összes kihallgatások informatív jellegűek és csak azt célozzák, hogy tájékoztassák a főherceget. Őfelsége missziója arra szorítkozik, hogy keresse a kibontakozás útjait és módját, melyre a nemzetnek a mai viszonyok között a legnagyobb szüksége van.

A szociáldemokrata-párt vezetőit József főherceg ma délután együttes kihallgatáson fogadta.

Andrássy és Károlyi nem találkoztak.

Budapestról jelenti: Andrássy Gyula gróf külügyminiszter csak tegnap, vasárnap reggel értesült arról, hogy Károlyi Mihály gróf udvari vonaton Bécsbe érkezett. Andrássynak nem volt előzetesen tudomása arról, hogy Károlyi az uralko-

dóval Bécsbe utazik, csak úgy értesült, hogy Károlyi keresni fogja vele az érintkezést, sőt kívánatosnak is tartotta volna, hogy Károlyi Mihály, gróf vele tárgyaljon. Egyelőre azonban teljesen ismeretlen okokból Károlyi Mihály gróf nem kereste fel Andrássyt és így a két államférfi nem tárgyalhatott egymással, bármennyire óhajtott volna is Andrássy. Károlyi Mihály gróf tegnap délután el is utazott Bécsből anélkül, hogy Andrássyt felkereste volna.

Baloldali pártok Károlyték ellen.

Budapestről jelenti: A néppárt körhelyiségében ma délelőtt a baloldali pártok vezető emberei értekezletre ültek össze, hogy állást foglaljanak a legutóbbi politikai eseményekkel szemben. Az értekezleten az Apponyi-párt, a néppárt, Bizony-párt, a demokrata-párt s a kisgazda-párt kiküldöttei vettek részt. Az értekezletben egyhanguan megnyilvánult az a felfogás, hogy a baloldali pártoknak manifesztummal kell fordulni a nemzethez, melyben felvilágosítják a közvéleményt a jelenlegi helyzetről. Egyhangú volt a nézet a jelenlétek között arra vonatkozólag, hogy a manifesztumban ki kell fejteni, hogy a függetlenségi programot ne engedjék szétszakítani egy kis parlamenti töredék által. Mialatt az értekezlet a néppárt helyiségében tartott, telefonüzenet érkezett a pártkörbe, amely az ott jelenlevő Apponyi Albert grófot és Vázsonyi Vilmost József főherceghez audienciára hívta. A két képviselő nyomban eltávozott, mire az értekezlet is befejezést nyert azzal az elhatározással, hogy este folytatják a tanácskozást.

Védekezés repülő-támadás esetére.

(Greén Nándor főkapitány a közönséghez.)

Megirtuk, hogy a katonai parancsnokság és a polgári hatóság megbeszélést tartottak, hogy milyen védőintézkedéseket kell életbe léptetni ellenséges repülő-támadás esetére. A megbeszélés folyományaként Greén Nándor főkapitány a következő hirdetményt adta ki:

Az ellenséges légi-jármű-támadás elleni védekezés szempontjából a következőkben figyelemtetem a város közönségét:

Támadás esetén mindenki őrizze meg a nyugalmát, fejtelenség celtalan, nagy kíváncsi utcai tartózkodás veszélyes.

Ellenséges légi jármű közeledésére a villanygyár szirénája és a gyárak vonatott kürtjelzése figyelmezteti a közönséget.

A jelzések esetén az utcákról és terekről lehetőleg mindenki a legközelebbi házban, azok pincéjében, földszintjén, és első emeletén keresse menedéket, azonban kerülni kell a nagyobb összetömörülést, az ablakok és a szabadba vezető ajtók mellett állni s a legfelső emeleten tartózkodni veszélyes. Az ablakredők leeresztendők. Esti és éjjeli időben csak az esetben világíthatók a lakások, ha a világosság a szabadból észre nem vehető. A közúti vasut forgalmát beszünteti. A kocsisok lovaikat fogják ki, azokat a kocsis hátsó részéhez rögzítik, maguk pedig földel alá iparkodjanak. Aki a támadás a városon kívül ér, legajánlatosabb, ha a terep természetes fűdőlékeit kihasználva a földre fekszik.

Esti és éjjeli időben történő támadás esetén a villamos áram feszültsége csökkentve lesz, úgy, hogy a világító testek fényt nem cseresznek, csak vörös fényben izzanak.

Míg a veszély el nem múlt, ezen utasítások a leghigorubbán betartandók. A veszély elmúltá harangjelzéssel lesz tudomásul hozva. A város-háza tornyán és az összes templomokban lévő harangokat meghúzzák.

Egy hét alatt be lehet fe'ezni a hábo ut.

(A német kormány válasza. — Liebknecht szociálista köztársaságot akar.)

Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség közlése szerint Németország válaszjegyzékének következő a tartalma:

A német kormány tudomásul vette Wilsonnak, az Egyesült-Államok elnökének válaszáat.

Az elnök ismeri azokat a mélyreható változásokat, a melyek a német alkotmányos életben végbemennek. A béketárgyalásokat népkormány folytatja, melynek kezében van tény leg és alkotmányyszerűleg a döntő hatalmi jog. A katonai hatalom is ennek a kormánynak van alárendelve.

A német kormány ezek után várja a fegyverszünetre vonatkozó javaslatokat, mely fegyverszünet bevezetése lesz az igazság békéjének, a melyet az elnök nyilatkozataiban körvonalazott.

Aláírás: dr. Solf, a külügyi hivatal államtitkára.

A lapok szerint a német válaszjegyzéket tegnap elküldötték Svájcba. A Vorwärts nézete szerint a jegyzéknek az a célja, hogy tárgyalások eddigi foitalát tovább szője.

Berlinből jelentik: Tegnap a független szociálisták Berlinben és a birodalom számos helyén nagy tüntető gyűléseket rendeztek, a melyeken a szociális köztársaságot követték. A berlini öt népgyűlésen lelkes ünneplések közepette Liebknecht Károly volt képviselő beszélt. Beszédei mind bolsevik színeket hangoztattak. Kifejtette, hogy a tömeggyilkosság ocsmány idősza megszűnt. Most kezdődik az igazi nagy korszak, a melyben a proletáriátus teljesen tudatára ébredt hatalmának. Nem szabad tárgyalni: vagy világforradalom, vagy világpusztulás! A tettek terére kell lépni. A nemzeti védelemre való felszólításra a proletáriátus diktatúrájával, a kapitalisztikus uralom megbuktatásával és a szociálista köztársaság felállításával kell felelni. Ha az orosz köztársaságot most a német köztársaság fogja

támogatni, akkor a többi országoknak is követniök kell példáját és megkezdődhetik a proletáriátus világhuralma. Beszédét: Éljen a német szociáldemokrata köztársaság! kiáltással fejezte be, a mire a jelenlévők ezt kiáltották: Éljen a köztársaság elnöke, Liebknecht!

Rotterdamból jelentik: A londoni lapok, Wilson legutóbbi jegyzékének elküldése után, a német viszonválaszra várakozva, jóval mérsékeltebb és józanabb felfogásról adnak számot, mint az entente bármely más tagja. Hangsúlyozzák, hogy a békelépés komoly és hogy Wilson a szövetségeseivel egyetértésben állapította meg legutóbbi jegyzéke szövegét. A Morning Post azt hangsúlyozza, hogy azok a feltételek, melyeket Németország magáévá tett, már nem a fegyverszünet, hanem a béke feltételei.

A Daily News a német közvélemény megnyugtatóra kifejti, hogy ha a németek belemennek a fegyverszünetbe, úgy a hogy az elnök a fegyverszünetet értelmezi, nem teszik ki magukat az entente ismeretlen és tulhajtott követeléseirek. Csupán arról van szó, hogy azokat a feltételeket, melyeket Németország fenntartás nélkül elfogadott, gyakorlatilag alkalmazzák. Nincs egyetlen követelése sem az ententének, amely ösz szemezzelhetetlen lenne a német nép becsületével. Wilson legutolsó jegyzékével a német nép békevágváról még egyszer meg akar győződni s ha németek elfogadják Wilson feltételeit, nincs ok, amiért a háborut egy hét alatt be ne lehetne fejezni.

A Daily Express, az uszító Northcliffe-sajtó egyik organuma pedig egyenesen azt hirdeti, hogy az entente lemondhat a németek teljes meghódolásáról, mert nem kell az új német félig alkotmányos kormányt a földig alázni.

Bécsből jelentik: A Petit Parisien jelenti, hogy az entente immár megegyezett a fegyverszünet feltételeiről. Ezek a feltételek olyanok, hogy az ellenségeskedés újból való megkezdését teljesen lehetetlenné teszik. Az entente békefeltételeiről való tárgyalásokat még folytatják.

Mint a Times értesül, a szövetségesek versaillesi haditanácsa befejezte tanácskozásait és határozatot közöl a szövetséges kormányokkal. Arra számítanak, hogy hétfőn, vagy kedden közléteszik a fegyverszünetre vonatkozó megállapodásokat.

módban kell részesíteni. A gazdasági szék magáévá tette az előadó véleményét s így a Modern Kabaré ezután is öt százalékos vigalmi adót fizet.

* A Modern Színház előadásainak sikere. Kötünő előadásban mutatta be vasárnap délután a Modern Színház „Az ördög-öt. Az öszszes szereplők: Csige Böske, Szeghő Lili, Benes Tusi, Ungváry, Forgács, Földes Mihály kitünőt nyujtottak. A nivós rendezésért Forgács Sándort illeti külön dicséret. Vasárnap este Benn az erdön került színre gyorsan perdülő, nagyszerű előadásban. Csige Böske, L. Kiss Mariska, Ungváry és Földes szinte vételkedtek egymással a jó játékban. Zajos tapsok, meleg elismerés kísérte a kitünő előadást, amelynek szép sikeréért az ügyeskezü rendezőt: Ungváry Miklóst külön elismerés illeti úgy a délutáni, mint az esti előadáson egészen megtelt a nézőtér. A Modern Színház legközelebbi előadásán három pompás ujdonságot mutat be.

* Charlotte kisasszony. Lengyel Menyhért kiváló történelmi színműve kerül ma, szerdán és csütörtökön színre. A darabban az egész drámai személyzet el van foglalva, az énekes személyzet férfi erőiből is részt vesznek az előadáson. Barics Gyula, Faludi Károly, Matolcsi Béla, R. Tóth József, Gömöri László.

* Molnár és gyermeke régi romantikus dráma kerül színre most Mindszent napján. — Pénteken délután kerül színre. A címszerepet Várnay Jenő és Szeghő Lili játsszák, míg a többi szerepeket Gyöző, Faludi, Ungváry, Benkőné, Thomay játsszák.

* A Modern Kabaré a szombati és vasárnapi bemutatkozással Arad második színháza lett. Bebizonyosodott amitől egy kissé féltünk, hogy a kis színpad három felvonásos, egész estét kitöltő drámai művek előadását is elbírija. A színház intim volta a legkevésbé sem zavarta meg a hosszabb lélekzetű színművek sikerét, sőt bizonyos kedves bizalmas kontaktust teremtett a lelkes színészek és a figyelő közönség között. Legnagyobb sikere Az ördög előadásának volt, ahol Csige Böske, Forgács és Földes Mihály eleven és pompás játékkal állandóan lekötve tartották a nézőközönség figyelmét. De feltűnt mellettük a darab egyik jelentős szerepében a színház új és fiatal tagja: Benes Tusi, ki nemcsak tehetségesnek látszik, de szépen is beszél magyarul. Ungváry millomosa kabinetalakítás volt és Selyem Cinka szerepében Szeghő Lili tett tanubizonyosságot használhatóságáról.

* A kis szeleburdi, új operette kerül színre a hét többi napjain, míg a délutáni előadások szombaton délután a Szerető, vasárnap délután a Csárdás királynő kerül színre.

Harc egy lakásért.

(Az „Aradi Közlöny” apróhirdetése mint bizonyíték.)

Az Aradon uralkodó nagyfoku lakásínséget mindennél jobban jellemzik azok a harcok, amelyek a lakáshivatal és a lakbérleti-bizottság előtt folynak le egy-egy három szobás lakásért. Uray József járásbíró szobájában ma délelőtt egy ilyen éles közelharcot vívott meg egymással Kolumben Pál, acsev. főellenőr, Gérecz Károly főreáliskolai tanár és Barth Antal máv. hivatalnok. Az elkeseredett ütközet tárgya egy háromszobás lakás volt, amit a főreáliskolai tanár immár három hónapja hiába keres.

Kolumbán Pál acsev. főellenőr Kossuth-utca 8. szám alatti házáat a nyár derekán eladta azzal a kikötéssel, hogy a házban levő lakását ez év november 1-éig megtarthatja. A főellenőr közben megvette a Nagy Sándor-utca 8. szám alatti házat és a lakáshivatalnak bejelentette, hogy a házban levő egyik három szobás lakást november elsejére magának tartja fön. Kolumbánnak egy üres telke is volt a Kossuth-utca 8/a szám alatt és közben itt egy három szobából álló lakóház építését kezdte meg, amely most a befejezéshez közeledik.

A ház építéséről tudomást szerzett Gérecz Károly tanár, özv. Vannay Károlyné és Barth Antal máv. hivatalnok és azzal az indokolással, hogy a most épülőben levő ház felépítése után Kolumbánnak két lakása lesz, kérték az egyik lakás elrekvirálását. A lakáshivatal előtt Gérecz annak bizonyításául, hogy Kolumbán mindkét lakást kiakarja adni, felmutatta az Aradi Közlöny egyik apróhirdetését, amelyben Kolumbán egy bérházat és egy magánházat kínál megvételre, amelyeknek mindegyikében azonnali beköltözésre alkalmas három szobás lakás van. A lakáshivatal el is rendelte a Nagy Sándor-utca 7. szám alatti 3 szobás lakásnak Gérecz részére való elrekvirálását.

Kolumbán a végzést megfeleltette a lakbérleti bizottsághoz, amely Uray József járásbíró elnöklésével ma tartott tárgyalást ebben az ügyben. A tárgyaláson megjelent Barth Antal máv. hivatalnok, aki kijelentette, hogy ő már régebben megegyezett Kolumbánal, hogy abban az esetben, ha az új ház fölépül, Kolumbán neki fogja kiadni a Nagy Sándor-utcai lakást. Kolumbán előadta, hogy az új ház építése még nincs befejezve s a ház csak a jövő esztendőben válhat lakhatóvá. Arra a bátóság a lakhatási engedélyt nem adta ki s így az még

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Kedd: Charlotte kisasszony. B) bérlet.

Szerda: Charlotte kisasszony. C) bérlet.

Csütörtök: Charlotte kisasszony. A) bérlet

Péntek délután: Molnár és gyermeke. —

Este: Kis szeleburdi, új operette. B) bérlet.

Szombat délután: A szerető. Este: Kis szeleburdi. C) bérlet.

A MODERN SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton, november 2-án: Május, életkép. Ur! dráma. Lány, tragikomédia. Három felvonásos bemutató.

Vasárnap, november 3-án este: Május, életkép. Ur! dráma. Lány, tragikomédia.

* A Modern Kabaré vigalmi adója. A város gazdasági székének mai ülésén Vojtek Alajos bizottsági tag szóvá tette a Modern Kabaré vigalmi adóját és igazságtalanságnak mondta azt, hogy míg az ezelőtti tulajdonossal, Lengvárynéval szemben 20 százalék vigalmi adót szedett a város, addig a mostani tulajdonostól, a színházzal egyformán bírálván el, mindössze 5 százalékot vesz. Az előadó erre kijelentette, hogy a Modern Kabarében a színház művészei három felvonásos drámákat játszanak s így nem mutatványosnak, hanem a kultúra terjesztésére alkalmas intézménynek tekintendő s így a színházzal egyenlő bánás-

nem is lakás, tehát még el sem rekvirálható. A lakhatási bizottság a felek kihallgatása után megsemmisítette a lakhatással végzését és Oérecz Károlyt elutasította rekvirálási kérelmével. miután maga is arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak olyan lakást lehet elrekvirálni, amely már fel van épülve és amelyre a hatóság a lakhatási engedélyt kiadta.

Mégis kicsempészlik az aranyat.

(A közös hadsereg pénzkészlete. — Mi történik az ezüstpénzzel?)

Minden valószínűség szerint az Ausztriával való teljes szétválásnak következménye, hogy az utolsó hetekben a közös hadsereg aranykészletét napról napra kicsempészlik át Ausztriába. Tegnap megírtuk, hogy a brucki állomáson derék és éber határrendőreink lefoglaltak tizennégy láda aranyat, amelyet a Kriegsministeriumba irányítottak. Egy honvédfőhadnagy, aki a lefoglalásnál jelen volt, látta a ládák tartalmát, s az aranyakat kísérő tisztektől megtudta, hogy azoknak tartalma negyvenkét millió különböző országbeli arany pénz és pedig font sterling, frank, rubel, dénár és dollár. Általában, mióta Albániát, Montenegrót és Szerbiát kiharítottuk, mintegy két hét óta, napról napra zsufolt vonatok jönnek Albániából és Montenegróból, zsufolásig megrakva ládákkal, melynek tartalmáról senki sem tud s amely, küldemény címe Wien, Kriegsministerium.

Azok idején, mikor csapataink lementek Albániába és Montenegróba, az ugynevezett "Operations-kasszák" öt millió korona ezüstpénzt kaptak az Osztrák-Magyar Banktól, hogy ezzel flussék a lakosságtól elrekvirált élelmiszereket. Alighogy a pénz az Operationskasszába beflyt, sürgős parancsban intézkedtek, hogy az ezüstpénzt ne fizessenek. Így tehát az Osztrák-Magyar Bank ezüstpénze teljes egészében megmaradt és úgy látjuk, ez is, nem az Osztrák-Magyar Bankba került vissza, hanem a K. u. k. Kriegsministeriumba. Hasonló eset történt az albániai és montenegrói lakosság arany- és ezüstpénzével, mivel a hadseregpáncsnokság nemesfémekért cukorral, kávéval és lisztel bőven ellátta a lakosságot. Ha a magyar közönségnek nélkülöznie kellett azért, mivel a hadsereg a lisztet, cukrot és kávékat nagyjából a maga számára rekvirálta, szükség, hogy legalább a kvóta arányában az élelmiszerekért beflyt arany- és ezüstpénzekből Magyarország is részesüljön. Amikor Kövess csapatai bevonultak Szerbiába, ötven fillérrel váltották be a szerb dénárokat. A dinár ma két korona negyven fillért ér. Kérdezzük, hová kerülnek ezek a dinárok, mert nem lehetetlen, hogy a dinárokat a Szerbiából jövő zsufolt bécsi vonatok viszik.

Megtudtuk azt is, hogy a Brassóbol tegnap este befutott 601. számú vonat három millió értékű arany lelt hoz magával egy, bukaresti kuzin utján.

Mindezek a jelenségek arra mutatnak, hogy a közös hadsereg aranykészletét kíméletlen gyorsasággal kicsempészlik át Magyarországon keresztül. Minthogy az a gyanu, hogy az aranyecsmpészés Magyarország rovására történik, sürgős intézkedést kérünk a honvédelmi minisztertől.

Az aranyecsmpészés olyan formában történik, hogy az aranyat kísérő katonák parancsnoka olyan menetvellel van ellátva, amely nem tűr semmiféle ellenőrzést, vagy beleavatkozást. Budapest pályaudvarain, de általában az ország több pályaudvarán is császári és királyi katonai vasutparancsnokságok vannak, amelyekben ugyan honvédtisztek végzik a szolgálatot, de feltétlenül alá vannak vetve a Kriegsministerium minden intézkedésének. A kitűnő és derék tisztek fájdalommal szemlélik a kicsempészést, de minthogy ellenkező utasításuk van, semmit sem tehetnek ellene.

Felhívjuk ezért Szurmay honvédelmi minisztert, hogy a pályaudvarokon levő magyar tiszteket vonja ki a császári és királyi parancsnokságok körzetéből és haladéktalanul helyezze azokat a honvédelmi miniszterium rendelkezése alá.

Csehországban a nemzeti tanács kormányoz.

(Az osztrák németek külön külügyi képviselője. — A király megbízottja Svájcban.)

Prágából jelentik: A *Narodny Vybor* (nemzeti tanács) elnökségének tagjai: *Střebny, Schwechla, Sautcop* és *Rasín* képviselők ma délelőtti megjelentek a helytartóságon és közölték a helytartó helyettesével, hogy átveszik a közigazgatást. Megjelentek ezenkívül a rendőrségen is és kijelentették, hogy a közigazgatás a nemzeti tanács kezében van s hogy birtokukba veszik az országházat, amelynek termében tanácskoznai fognak. A városban nagy a lelkesedés. Tüntető tömegek járják be a város főbb utvonalait. A házakat fellobogózták. A helyőrség magyar csapatai kivonultak. A csapatok parancsnoka kijelentette, hogy a katonák nem tanusítanak ellenséges magatartást, csupán a közrendet tartják fenn. Állítólag a magyar katonák sapkájáról letépték a fekete-sárga kokárdát és a cseh vörös-fehér kokárdát tűzték fel. A tüntetők több helyen eltávolították a német feliratokat. Estig rendbavárás nem történt.

Zürichből táviratozzák: *Kramarz, Kiofacz* és *Sztanek*, a cseh szövetség vezetői Svájcban ma Párisba utaztak, hogy a francia fővárosban résztvegyenek a cseh-szlovák kormány tanácskozásán.

Bécsből jelentik: Az uralkodó *Lammasch* hoz intézett kéziratában kinevezte őt miniszterelnöknek. Kinevezte egyben az új kormány tagjait. Új miniszterek: *Vitorelli* igazságügy, *Hampé* kultusz, közmunkaügyi miniszterek: *Redlichet*, pénzügyminiszternek báró *Lehnét*,

Lammasch és a többiek maradnak. *Lammasch* csütörtökön mutatkozik be.

Bécsből jelentik: *Chlumetzky* báró lement osztrák pacifista politikus tegnap Zürichbe utazott. *Chlumetzky* hír szerint *Károly* királytól fontos megbízatást kapott és elutazása előtt az uralkodó külön kihallgatáson fogadta.

Renner dr. szociáldemokrata képviselő, aki az osztrák-német nemzeti tanács megbízásából többet magával Berlinben járt, hogy Német Ausztria élmezése számára Németországtól támogatást kérjen, nyilatkozott egy újságíró előtt Német-Ausztriának Németországhoz való jövőbeli viszonyáról és nyilatkozatában többek között a következőket mondotta.

— Mivel Magyarország teljes függőséget jelentett Ausztriától és így Magyarország olyan külpolitikát követel, amelyet mi nem követhetünk, ezért a közös külügyminiszter utján a német külügyi megbízottakat küldhette Budapestre is. Ha a cseh és magyar hajlandók velünk tárgyalásba lépnek, akkor nem marad más hátra, mint hogy Német-Ausztria csatlakozzék a német birodalomhoz. E nyilatkozattal kapcsolatban jól informált helyről azt hallottuk, hogy az osztrák-német nemzeti tanács a legközelebb javasolni fogja *Seuz* szociáldemokrata képviselőnek Német-Ausztria külügyminiszterévé leendő kinevezését.

TÖRVÉNYSZEK.

Tíz évi fegyházra ítélt vasuti fékező.

(Kirobbolt egy szabadságos katonát, azután ledobta a vonatról.)

(Délvidéki tudósítónktól.) Tegnapelőtti délelőtti ítélték a dévai kir. törvényszék *Rózsa Péter* Máv. fékező bűnygyében, aki múlt hó 13-án Marosnémeti és Déva között kirobbolta *Zsellér* János szabadságos katonát s azután ledobta a robogó vonatról. Tárgyalás után a törvényszék rablás bűntettében mondotta ki *Rózsa* bünyösnek és 10 évi fegyházra ítélte.

Az esetről tudósítónk a következőkben számol be:

Múlt hó 13-án délután néhány száz korona megtakarított pénzzel a zsebében igyekezett haza Dévára a harctérről *Zsellér* János honvéd, aki már két esztendeje küzdött megszakítás nélkül az olasz fronton. Aradról nagy késéssel indult a vonat és ezen idő alatt *Zsellér* összebarátkozott *Rózsa Péter* fékezővel, aki éppen szolgálatban volt. A katoná panaszkodott, hogy már öt nap óta szüntelenül uton van, ami annyira kimerítette, hogy alig tud már a lábán állani. Megkérte a fékezőt, engedje őt a fékező fülkébe, hogy ott egy kicsit kipihenhesse magát. *Rózsa* nagyon szivesnek mutatkozott és átengedte helyét a katonának. Miután a vonat elindult Aradról, beszédbe elegyedtek és *Zsellér* eldicsekedett a fékezőnek, hogy néhány száz koronát sikerült megszereznie a harctéren, amelylyel meg akarja lepni a feleségét.

Mikor a vonat elhagyta a marosnémeti állomást, a fáradt katoná elaludt. A fékező, aki a katoná minden mozdulatát figyelte, mikor meggyőződött arról, hogy az tényleg elaludt, odalopdózott melléje, kigombolta a zubbonyát és elrabolta a pénzes erszényt. Abban a pillanatban, azonban, mikor a fékező kiemelte az erszényt, *Zsellér* hirtelen felébredt és torkon ragadta a gazembert. Izgalmas küzdelem fejlődött ki a fékező és a katoná között. A katoná szenvedett s a fékező

zött katoná azonban győzedelmek bizonyult. A fékező, aki néhány ökölcsapással harcképtelenné tette ellenfelét, azon gondolkodott, hogy most már mitévő legyen, aztán hirtelen elhatározás villant át a fején, mellenragadta *Zsellér* és ledobta a robogó vonatról. A kirobbolt katoná a csodálatos szerencsének köszönhette, hogy egy kis rázkódáson kívül semmi komolyabb baja nem történt. Néhány száz lépésre tőle volt egy őrház. — Odavánszorgott és elmondotta, hogy mi történt. Eppen akkor ment arra egy csendőr járőr, akinek *Zsellér* szintén elpanaszolta sorsát. A csendőrség azonnal betelefonált Dévára, ahol már várták a rabló fékezőt és mikor a vonat befutott a pályaudvarra, le is tartóztatták.

A tárgyaláson *Rózsa* azzal védekezett, hogy fizetéséből nem tudta 4 tagú családját fenntartani és úgy gondolta, hogy az elrabolt néhány száz korona könnyíteni fog majd a sorsán.

§ A fogházor támadója. Hatóság elleni erőszak büntette miatt állott ma az aradi törvényszék előtt *Váczli* Mihályné, született *Bakos* Apolló aradi asszony. *Váczli* fia néhány hónappal ezelőtt megszökött az aradi ügyészség fogházából, ahová lopás vétségéért került és megszökése után hazament anyja házába. *Székelyhidy* fogházor megtudta, hogy a megszökött anyjánál tartózkodik, megjelent tehát *Váczli* lakásán és a fiút vissza akarta kísérni fogházba, mire *Váczli* egy ásót kapott fel és azzal gyalázó szavak kíséretében a fogházor ellen támadt. *Székelyhidy* feljelentésére az ügyészség megindította az eljárást *Váczli* ellen, akit a bíróság ma egy hat évi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Fogházra ítélt postai kézbesítő. Szántó Ernő 32 éves postai kisegítő kézbesítő felett ítélték ma az aradi kir. törvényszék. Szántót az ügyész azzal vádolta meg, hogy a rabizott postacsomagok közül 8 darabot ellopott. Szántó beismerte a terhére rótt bűncselekményt, mire a bíróság két hónapi fogházra ítélte.

HIREK.

Ki a köpenyeg-forgató?

(Néhány szó az aradi „radikális“ urakhoz.)

Az aradi u. n. radikális-párt újságja legutóbbi számában aposztrofálta az *Aradi Közlöny*-t és megállapította, hogy lapunk másként ír, most, mint néhány héttel ezelőtt.

Ez igaz. De nemcsak mi beszélünk más-képen Wilson válasza óta, hanem kezdve a királyon, mindenki ebben az országban. A világ nagyot fordult két hét alatt és ebben a fordulatban magyar embernek nem telhetik öröme. Aki mégis ujjong, abból a káröröm beszél a magyar nemzetet ért súlyos csapás felett.

Ezt a sötét dicsőséget nem irigyeljük az u. n. radikálisok aradi lapjától, csupán azt óhajtjuk leszögezni, hogy szomorú program az, mely csak akkor nyerhet megvalósulást, ha az elhenség lever bennünket. Az ő programjuk ilyen volt.

Ami pedig a *politikai következetességet* illeti, arról az aradi „radikális“ uraknak jobb lesz hallgatni.

Az *Aradi Közlöny* több mint három évtizedes múltjában nincs egyetlen inkonzekven-cia, egyetlen pálfordulás, egyetlen politikai felt. Koalíciók jöttek, koalíciók mentek és az *Aradi Közlöny* megmaradt azon az egyenes, liberális úton, melyet alapítói, Arad társadal-mának legkiválóbb férfiai kijelöltek számára.

Mi nem forogtunk szelkakas módjára, mint ahogy az aradi radikális újságnak a demokrácia átjárású paravánja mögé bujt, hadimilliomos gazdái tették. És ha akarnánk, mi egészen másfajta szemelvényekkel tudnánk torzképet festeni egyes aradi radikális vezé-rek még fulánkban csengő kortesbeszédei és mostani vezércikkeinek szingazdag palettá-járól.

Köpenyegforgatók mi nem voltunk soha! Vajon elmondhatják-e ezt magukról az aradi „radikális“ urak is?

— A románok bevonultak a Dobrudzsába. Bécsből jelentik: A *Neue Freue Presse* cserno-vitzi tudósítója, aki most tért vissza Romániából, azt jelenti, hogy a román csapatok bevo-nultak Dobrudzsába. Az a tény, hogy a román-ek bevonultak Dobrudzsába, azt jelenti, hogy megszegték a bukaresti békét.

— A spanyolbetegség újabb áldozatai. A spanyol-nátha, mint azt a város orvosi hivatala több ízben kijelentette, csökkenőben van. Szomb-at óta azonban újabb hét haláleset fordult elő. Valamennyien régebben betegedtek meg és mind-egyiknél súlyos komplikációk állottak elő. Szomb-at este Turi Sándorné 38 éves asszony halt meg gyuhartya-gyulladásban, amely a spanyol-nátha következménye volt. Vasárnap Szűcs Jenő sza-bász, aki katonai szolgálatot teljesített, hunyt el 30 éves korában, mélyszégyenbe döntve fiatal özvegyét és kiterjedt rokonságát. Ugyancsak va-sárnap halt meg Szina Ádám 30 éves napszámos.

A mai napon négy áldozata van a járvány-nak: Lévai Adolf 55 éves cipőkereskedő, a Buchs-baum-cég tulajdonosa ma hajnalban hunyt el spanyol-betegség következtében. Lévai Adolf, aki Arad város kereskedő-világnak egyik tekintélyes tagja volt, néhány nappal ezelőtt betegedett meg. Ma hajnalra végzett a betegség az életerős, derék és szimpatikus férfiúval, akinek halála város-szerzte általános részvétet keltett. A temetés szer-dán délután 3 órakor lesz az izraelita temető ha-lottas házából. A mára virradó éjjel spanyol-nát-hából származó tüdőgyulladás következtében meg halt Juhász Jánosné, egy magánhivatalnok fele-néje. A 30 éves asszonyt férjén kívül három ár-vúja siratja. Meghalt még Bíró János 15 éves fia és Madarász Jánosné 40 éves asszony.

— Lengyelországból kivontuk csapatainkat. Bécsből jelentik: Orosz-Lengyelország-nak a monarchia által megszállott területeiről visszavonták a magyar-osztrák csapatokat.

— Ügyészi megbízás. A hivatalos lap holnap megjelenő száma közli, hogy az igaz-ságügyminiszter dr. Persian József, az aradi ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt ara-di ügyészségi megbízottul nevezte ki és ön-álló működést körrel ruházta fel.

— A Petőfi-Társaság csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz. Budapestről jelentik: A Pe-tőfi-Társaság tegnap délelőtt 11 órakor Palá-gyi Menyhért indítványára rendkívüli közgyü-lést tartott abból az alkalomból, hogy a mai napokban valósul meg Petőfinek, a világsza-badság nagy költőjének Magyarországa és kell, hogy a Petőfi-Társaság is kivegye méltó részét a nagy munkából. Palágyi három hatá-rozati javaslatot nyújtott be. Ezek szerint a Társaság csatlakozik a Nemzeti Tanácshoz, a Társaság áttér Petőfinek, mint a világszabad-ság költőjének kultuszára és felveszi prog-ramjába azt a főcél, hogy más nemzetek tá-jékozatlanságával szemben megvédi a magyar kultúra becsületét és erre a munkára állandó bizottságot küld ki tagjai sorából. Herceg Fe-renc elnök szólalt fel ezután s kijelentette, hogy miután ő olyan irányt képviselt a políti-kában, amely irány helytelennek bizonyult és megbukott, a maga személyére nézve levonja a konzekvenciát és lemond az elnökségről. A Társaság állásfoglalását azonban mint magyar ember és magyar író helyesli.

— Házasság. Oláh Sándor és Lakatos Melanie házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Nem őrzik a Dráva hidjait. Barcsból jelentik: Leirhatalan az az izgalom, melylyel a horvát határszéli, szinmagyar vármegyék lakossága a horvátországi eseményeket figye-li. Mindenki rettegette gondol az eshetőségre, hogy Szerbia megtalálja a kapcsolatot Hor-vátországgal és ez az egyesült áradat nekiin-dul a magyar határnak. Semmi intézkedés nem történik veszélyeztetett határunk védel-mére. A horvát határ egyik legexponáltabb pontja a Dráva-parti Barcs, Somogy várme-gye déli sarkában. Két hid köti össze Horvát-orsszággal. 1848-ban is itt törték be Jellasic hadai Magyarországra. A barcsi lakosság zak-lató sürgetésére most a kaposvári 44-esekből érkezett őrség a két hid védelmére. De csak a vasuti hid kapott 40 főnyi őrséget, a másik hid őrzésére csak 14 baka érkezett. A két hidő-rség parancsnoka jelenleg egy cseh főhad-nagy, aki egyszersmind a tiszta cseh helyő-rségnek is a parancsnoka. A 40 főnyi vasuti őrség tagjai között is 10 cseh van. A magára hagyott lakosság most lázasan mozgolódik, védelmi bizottságot, sőt nemzetőrséget akar szervezni.

— A flandriai tanács elmenekült. Hágai távirat szerint a flandriai tanács tagjai részint Németországba, részint Hollandiába menekültek, mert attól tartottak, hogy a haditörvény-szék elé kerülnek, mely a Belgiumtól való elszakadásuk miatt hazaárulási pert indít ellenük.

— Holnap csatlakozik Horvátország a dél-szláv nemzeti tanácshoz. Zágrábból jelentik: A horvát országgyűlés kedden délelőtt ülést tart, amelyen kimondják csatlakozásukat a délszláv nemzeti tanácshoz és érvénytelennek mondják ki az 1868-iki magyar-horvát kiegye-zést. A szabor visszafogja hívni a budapesti országgyűlésbe kiküldött negyven horvát kép-viselőt. Intézkedéseket tesz az önálló délszláv államiség kiépítése iránt. Ilyenek a vasútnak, a postának, állami erdőségek szláv nemzeti tulajdonba átvétele. Hírlik, hogy az államvas-utak kivonják mozdonyaikat és kocsijaikat Horvátországból.

— Halálozás. Juhász Jenő, valamint gyer-mekel Laci, Böske és Margitka fájdalomtól megtörtén jelentik, hogy boldogságuk Juhász Jenőné szül. Leopold Irén, 30 éves korában, 10 évi boldog házaseslet után f. hó 27-én itt-hagyta őket örökre. Felejtetetlen halottunkat e hó 29-én, kedden délután 3 órakor temetjük az izr. sirkert halottas házából. Emléked szí-vünkben él örökké! Özv. Leopold Henrikné édesanyja, özv. Schaffer Mórné anyósa, Leo-pold Rezső fivére (orosz fogságban.)

— Üdvözlét az olasz frontról. A 28. va-dászzászlóalj géppuskás-osztagában szolgáló aradi fiuk a Piave mellől ezúton üdvözlük hoz-zátartozóikat és ismerőseiket, akiket tudatnak, hogy jól érzik magukat. Az üdvözlő tábori lapot Darula József káplár, Löwinger Árpád fővadász és Richter Károly káplár írták alá.

— Keresk. szakoktatás. Nov. 1-én új tan-folyam. Gyors- és gépirás, könyvtel, számitan stb. Gyors- és gépiróiskola Lázár Vilmos-utca 2. sz.

— A király megkegyelmezett a kilenc halálra ítélt románoknak. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári honvédelmi bizottság a múlt év nyarán hozott ítéletet abban a kémkedési perben, amelyben az erdélyi román intelli-gencia számos tagja állott vádlottként a bíróság előtt. A bíróság a vádlottak közül kilen-cet halálra, a többi pedig súlyos börtönbü-netésre ítélt. Pénteken a honvédelmi miniszter telefonon közölte Pogcha honvédegyésszel, hogy a király a bünper összes vádlottainak, köztük a kilenc halálra ítéltnek is kegyelmet adott és megparancsolta azonnal való szabad-lábra helyezésüket. Bogha őrnagy vasárnap közölte az elítéltekkel a királyi kegyelem megadását. Kiemelte a megkegyelmezettek előtt tartott beszédben, hogy a feltámadó ön-álló Magyarország nem kíván politikai bosszuszújával élni. A váratlanul jött hír leirhatalan hatással volt az elítéltekre. Sirtak örömlükben és éltették Magyarországot és a királyt. Gru-sán lelkész sirástól elfojtott hangon köszönte meg a kegyelmet és zokogva fogadta meg, hogy egész életében a magyar államhoz való hűségét fogja lelkében ápolni.

— Éljen Magyarország! Éljen a király — kiáltották kórusban a megkegyelmezettek, a kiket az ügyész nyomban szabadlábra he-lyezett.

— Elegetlenek a budapesti rendőrök. Budapestről jelentik: A Mosonyi-utcai rend-őrlaktanya udvarán tegnap este hat órakor mintegy ötszáz rendőr, aki reggel óta a parla-mentet őrizte s éppen akkor tért vissza a lak-tanyába, elégedetlenkedni kezdett, mert el-elmezésükről nem történt gondoskodás. Egész nap nem ettek és haza sem engedték őket, mert továbbra is készülségben kellett ma-radniuk. Elégedetlenkedtek, zúgolódtak, majd mikor Nagy Ernő rendőrelőnök felszólította őket, hogy vonuljanak a hálólhelyiséggé átalaki-tott tanterembe, arra való hivatkozással hogy az a terem egészségtelen, megtagadták az engedelmességet. Az ellenőr szidni kezdte a rendőröket, mire azok nekítámadtak és őszí-szeverték. A dulakodásnak a tisztí szobából kisető rendőrfelügyelők vetettek véget, az-után nemsokára odaérkezett Beniczky főpa-rancsnok, aki nyugalomra intette a rendő-roket és felszólította őket, hogy adják elő sérel-meiket. A felszólításnak a rendőrök egyenkini-eleget tettek. Kérésük legfőképpen az volt hogy Petersen, Vidos és Köpi felügyelőket helyezzék el a laktanyából, pihenőhelyeiket ala-kítsák át higiénikussá, beszerzési csoportju-kat helyezték új alapokra, tanúsítsanak velük szemben emberséges bánásmódot stb. Benicz-ky feljegyezte a panaszokat, megígérte a sé-relmek orvoslását és Nagy Ernő ellenőrt azon-nal fel is függesztette állásától. A rendőrök megéltenezték Beniczkyt és este nyolc órakor mikor a készülség véget ért, nyugodtan haza-mentek.

— Kisiparosok állami támogatása a háboru után. A kereskedelemügyi kormány tervbe-vette, hogy mindazon iparosokat, akik a há-boru alatt bevonulni kényszerültek és ezért üzemük rövidebb-hosszabb ideig szünetelt, vagy oly iparosokat, kiknek a háborus visz-onyok miatt megcsappant az üzemük, szerszám anyag, vagy kölcsönsegélyben részesíti és ez-által ismét üzemképessé teszi műhelyüket. Az aradi ipartestület megbízottai, műhelyről-mü-helyre járván, már most eszközli ezt az össze-írást. Felhívjuk erre az aradi kisiparosság fi-gyelmét azzal, hogy a saját jól felfogott érde-kükben is támogassák a testületnek ezt a moz-galmát.

— Öngyilkosság. A borossebesi csendőr-ség telefonon jelentette ma az aradi királyt ügyészségnek, hogy Hoján Miklós borossebesi jómódu földesgazda tegnap felakasztotta ma-gát s mire észrevették meghalt. Az öngyil-kosság okát eddig nem tudták megállapítani.

— Jelentkezzenek a károsultak. A sze-gedi rendőrség két főlvajt fogott el, akik több lopást ismertek be. Így többek között augusz-tusban Aradon is betörték két lakásba. Az egyikből női cipőt, egy pongyolát, egy háló-inget, a másik lakásból fekete, fehérpettyes pongyolát loptak el. Minthogy az aradi rend-őrség nem tudja, hogy ezeket a tárgyakat kiktől lopták, a bünyügyi osztály felhívja a ká-rosulatokat, hogy dr. Beregi Sándor rendőri-galmazónál jelentkezzenek.

— **Eltűnt az erdőben vadászat közben.** Gyorokról jelenti tudósítónk: Ma reggel Gyorok község határában a ménesi és aradkővői községek határait összekötő úgynevezett „Kecsksés” hegyi legelőre a község vadászterületét bérli Schmidt János több vadásztársával kiment vadászatra. A négy tagból álló jól képzett kis vadásztársaságnak bármennyire is fel volt szerelve, még sem sikerült semmit sem ejtenie, azonban amint vadászoknál szokás, a közeli kolnába behúzódott s ott lakomát rendezett. Ezután a társaságnak újból kedve kerekedett a vadászathoz, folytatta útját a Kecsksés tulsó hegyháta mögé. A társaság négy tagja különböző irányba haladtak, mindenki a maga által kitűzött cél felé, de az idő oly kedvezőtlen lett, hogy egyikük sem lőtt semmit. Most Schmidt fővadásznak gyűlt meg leginkább a dolga, hogy szanaszét ment vadásztársait összegyűjtse. Két társa kivártatva elő is került, azonban a társaság negyedik tagja, R. Dezső, a képzett kis vadász eltűnt a hegyek mögött. A korai délelőtti órák alatt nagy köd kerekedett, úgy, hogy a hegyen csak pár méternyi távolságra lehetett látni, ebben a ködben tűnt el a fiatal vadász. Hasztalan volt Schmidt több ízben történt lövés leadása, vadászkiáltással való erős kiáltása, a kis vadász a leereszkedett köd miatt, amely a hangot felfogta, nem került elő. Schmidt kijelentette, hogyha eltűnt társuk ma délutáni 2 óráig nem kerül elő, érte megy, a hegyeket összejárja és előkeresi társát az erdők rejtekéből.

— **Adomány.** Szelelke R. László és neje, Matisik Eszter házasságkötésük 30-ik évfordulóján üdvözlésükre megjelent rokonok és tisztelők gyűjtését, összesen 130 koronát a vak katonák javára küldték.

— **Szökött katonák kirabolták a fiumei vonatot.** Fiuméből jelentik: Tegnap délután az Ausztriából Fiumébe menő személyvonatot a krizsevci (Körös) horvát állomáson rémregénybe illő módon támadták meg és fosztották ki titokzatos rablók. Az állomáson az úgynevezett zöld-káder legényei megrohanták a vonatot és felszállottak a vasúti kocsikba. És mikor a kocsikba szálltak, a legtöbb kijáratot elzárták és felszólították az utasokat, hogy adják át **értéktárgyaikat.** A megtámadott utasok megijedve az erőszaknak ilyen megnyilatkozásától, kénytelenek voltak eleget tenni a követelésnek és odaadták minden náluk levő értéktárgyaikat, de a rablók ezzel nem elégedtek meg. Összeszedték az értékeket, összegyűjtötték a pénztácaikat, rávetették magukat az utasok táskáira, bőröndjeire és amikor zsákmányukat összegyűjtötték. Dugozzelo állomáson leszállottak a vonatról. Ez a zöld-káder tudvalevően szökött katonákból alakult szervezett rablóbanda, amely Horvátország egész területén és a tengerpart vidékén garázdálkodik.

— **Mit mondott Clemenceau Take Jonescunak?** Bukarestből jelentik: A jászi lapok egy része most közli Take Jonescunak négy nappal ezelőtt Clemenceauval folytatott beszélgetését, amelyben Take Jonescu kijelentette a francia miniszterelnöknek, hogy azok az áldozatok, melyeket Románia ebben a háborúban az entente-nek hozott, minden képzelet felülmúlnak, mert hiszen csak emberken 800.000 személyt vesztett. Ezek közül — mondotta Jonescu — 300.000 ember a kiütéses ifusznak és egyéb járványoknak esett áldozatul. A hadifoglyok közül is rendkívül sokan pusztultak el, különösen Bulgáriában, ahol az éhhalál miatt fellépett betegségek következtében a román hadifoglyok közül alig néhányan maradtak életben. Clemenceau kijelentette, hogy az entente hatalmak ismerik és értékelni is fogják Románia áldozatkészségét azonban a kárpótlásról még korainak tartja nyilatkozni. Egy nyugati jászi néppárti lap, a Tribuna megjegyzi erre, hogy tényleg korai minden kombináció, mert a jövő békéje és a népek nyugalma érdekében a nyugati hatalmak nem fognak a pillanat hatása alatt cselekedni, mint azt Take Jonescuék hiszik és cselekszik.

— **Házbérkönyvek kaphatók** Pichler Sándornál, Bohus-palota.

— **Német nyelv** Berlitz-módszer szerint. esti tanfolyam 1-én veszi kezdetét. Gyors- és gépiróiskola Lázár Vilmos-u. 2.

LEGUJABB.

József főherceg missziója sikerült. — Károlyi lesz a miniszterelnök. — Forrongás Horvátországban.

Budapest. A Nemzeti Tanács ma éjjel Károlyi információja alapján foglalkozott azzal a feltétellel, amelynek alapján József főherceg Károlyinak a kabinetalakítással való megbízást kilátásba helyezte. Ez a feltétel az, hogy a kabinetben három társa nem a Nemzeti Tanácshoz tartozó pártoknak engedjék át. A Nemzeti Tanács elhatározta, hogy a József főherceg által javasolt feltételt elfogadja azzal a módosítással, hogy ezt a három tárcát politikailag nem kompromittált, lehetőleg szakemberek töltsék be. Hajlandó a Nemzeti Tanács arra is, hogy lemond a kabinetben való részvételről és kilátásba helyezi, hogy minden olyan kormányt támogat, amely a Nemzeti Tanács programját teljes egészében magáévá teszi.

Politikai körökben azt hiszik, hogy ennek alapján József főherceg holnap jelentést tehet a királynak missziója sikeréről és hogy a király Károlyt bizza meg kabinetalakítással.

Budapest. Garam Ernőt és Kunfi Zsigmondot József főherceg ma együttes kihallgatáson fogadta. A szociálista vezérek ezt mondták főhercegnek:

— Most, amikor a német dinasztia teljesen megingott, képtelenség, hogy Magyarország ügyei nek élére a Habsburg-dinasztia egyik tagja kerüljön. A régi kül- és belpolitika teljesen összeomlott. Helvtelen és erkölcstelen eljárás lenne az új politika keresztülvitelénél a régi rendszer kompromittált embereit megbízni. Attól a forradalomtól, amelyet Tisza, Vázsonyi és Apponyi akarnak megcsinálni, senki sem tart. A Nemzeti ta-

nács programja a legkevesebb, amit a magyar szociáldemokrata-párt elfogadhat, ha elfogadhat. De két hét múlva ez sem lesz elég. Károlyit kell megbízni kormány-alakítással. A szociálisták ebben a kormányban nem vesznek aktív részt, de támogatnák, ha a kabinetben a Károlyi-párton és a radikális párton kívül politikailag nem kompromittált, megbízható férfiak foglalnának helyet.

Zágráb. A Nemzeti Tanács előtt ma megjelent Zágráb katonai parancsnoka, Sujarich gyalogsági tábornak, honvéderületi parancsnok és kijelentette, hogy a fegyveres erőt a Nemzeti Tanács rendelkezésére bocsátja. Ma délből Fucsur ezredes, a 25. honvéderred parancsnoka a horvát legénységet feleskette a Nemzeti Tanácsra. Zágrábról külön vonat indult el magyar tisztekkel és hivatalnokokkal. Szlavóniában zavargások törtek ki. A nasici fatelepek lángban állnak. Guttman báró és Pejacevics kastélyai porig égtek. A Szerémségben katonaszökevények fosztogatnak. Bród felé megszűnt a forgalom. Valószínű, hogy holnap Zágráb felé is megszűnik. Ma délelőtt előkészületek történtek, hogy Zágráb külső képe a holnapi naphoz alkalmazkodjék. Déltől katonai csapatok járták be a várost, házról házra mentek és eltávolították a magyar és német feliratokat. A postáról és az üzletvezetőségről letépték a magyar címet. Este tüntetők járták végig a várost. Az Illicán a tiszteket felszólították, hogy sapkájukról vegyék le a rozettát. A nem horvát tisztek ez ellen tiltakoztak, mire levertek a fejükről a sapkát. Ebből kisebb-nagyobb incidensek származnak. Este 9 órakor katonai őrszolgálatok járták végig a várost és minden nyilvános helyiséget bezártak.

Andrássy távirata Lansinghoz.

(A kormánypárt elítéli Andrássy külpolitikaiját.)

Bécsből jelentik: Andrássy Gyula gróf külügyminiszter ma a következő táviratot intézte Lansing külügyi államtitkárhoz:

— A külügyminisztérium vezetésének átvétele után rögtön hivatalos választ küldöttem október 18-iki jegyzékére, amelyből megállapíthatja, hogy minden pontban elfogadjuk azokat az alapelveket, amelyeket az Egyesült Államok elnöke különböző nyilatkozataiban megszövegezett. Teljes összhangban Wilson ur törekvéseivel, amelyek a jövő háború lehetetlenségére és a népek akaratának megteremtésére irányulnak, már is előkészületeket tettünk arra, hogy Ausztria-Magyarország népei sorsukat saját óhajtaikhoz képest teljesen korlátlanul irányíthassák és intézhessék. Mióta Károly király és császár kormányra lépett, mindig céltudatos törekvése volt az, hogy véget vessen a háborúnak. Ma inkább, mint valamikor, kívánja ezt Ausztria és Magyarország uralkodója és minden nép, akiket áthat az a meggyőződés, hogy jövő sorsukat csak békés világban, a háború megpróbáltatásaitól, megrázkódtatásaitól, nélkülözéseitől és keserűségeitől menten biztosíthatják. Ezért közvetlenül fordulok önöz államtitkár ur, hogy az elnök úrnál hasson oda, hogy a humanitás érdekében, valamint az Ausztriában és Magyarországon élő népek érdekében létrejöhessen Ausztria és Magyarország minden frontján az azonnali fegyverszünet és megkezdjék a békétárgyalásokat.

Az osztrák és magyar kormány Lansing államtitkárhoz intézett jegyzékkel egyidőben annak tartalmát azzal a kérelemmel közölte a francia, angol királyi, japán császári és olasz királyi kormányokkal, hogy az abban foglalt javaslatokhoz a maguk részéről járuljanak hozzá és azokat Wilson elnöknel támogassák.

Köztudomásra jutott, hogy Lamasch az új osztrák miniszterelnök közreműködött a ma elküldött jegyzék megalkotásában.

Budapestről jelentik: Politikai körökből származó információk szerint a munkapárt és az alkotmánypárt élesen elítéli Andrássy Gyula gróf külpolitikáját, amely a különbélke felkínálásában nyilvánult meg. Ezt a tényt az országra rendkívül káros következményének tartják.

KÖZÉLELMÉZÉS.

× **Ujabb 40 vagon burgonyát utaltak ki Aradnak.** Arad város közlélemezési hivatala a múlt hónapban negyven vagon burgonyát osztott ki a lakosság között. Ez a mennyiség azonban csak a lakosság szükségletének felét elégítette ki, úgy, hogy újabb burgonyamennyiség importálása vált szükségessé. A közlélemezési vállalat megismételt kérésére a burgonya központ ma értesítette a várost, hogy az aradi lakosság számára újabb negyven vagon burgonyát utal ki, amit a legrövidebb időn belül le fognak szállítani. A kiosztás idejéről a közlélemezési vállalat értesíteni fogja a közönséget.

× **Megérkezett a hatósági cipő.** A téli idő beállta előtt a közönség érthető aggodalommal várta a hatósági cipők megérkezését, amely némiképen hivatva van enyhíteni az egyre nagyobbá váló cipőmizériákon. Ma végre megérkezett egy küldemény a népruházati bizottság által kiutalt hatósági cipőkből, amelynek kiadását a cipőhivatal által kiállított jegyek ellenében rövidesen megkezdik. A cipőhivatal ma értesítést kapott a bőrközpontról, hogy a város részére kiutalt bőr a leszállíthatóság stádiumában van s kért valakit kiküldeni a bőr átvételére. E célból Löwinger Miksa, a cipőhivatal vezetője a legközelebbi napokban felutazik Budapestre.

✕ Arad város átvész 1200 sertést. Mint ismeretes, a közönség téli zsirellátása céljából a város közlemezési vállalata sertéseket hízaltat a dunántúli vármegyékben. A Sertésforgalmi Iroda most értesítette a közlemezési vállalatot, hogy a hízalt sertések közül 1200 darab már is átvehető. A közlemezési vállalat a sertések átvételére Nemes Qézát és Halmos Dezsőt küldte ki, akik holnap már elutaznak a hizók átvétele céljából.

Ledöntött szobor.

(Aki ellenzte a honvédség felállítását.)

Temesvárról jelentik: Tegnap éjjel ledönt Scudier Antal báró osztrák generális szobra. Nem magától dőlt el. A generális életnagyságu szobra a földben, a sárban fekszik. Kicsoda is ez a Scudier Antal báró generális és miért van neki szobra Temesváron? Miért van neki és miért nincsen például Hunyadi Jánosnak, Hunyadi Lászlónak, Kapisztrán Jánosnak, Losonczy Istvánnak, Szavoyai Jenőnek, Kinizsi Pálnak, Bemnek, Kossuthnak, Petőfinak, Bárány Jánosnak, Pesthy Frigyesnek és másoknak, akiknek jussuk volna ahhoz, hogy Temesváron szobruk emelkedjék? Mert az ő idejükben nem volt divat élő embereknek szobrot emelni s nem volt divat, hogy a megszobrosítandó ember a költséget maga fedezze dícső emberi hiúságból.

Scudier Antal generális a hatvanas években hadtestparancsnok volt Temesváron. Mint ilyen üres óráiban azzal foglalkozott, hogy egy kis liget létesítse a vársáncok mellett. Nagyon jó kis liget volt az, az osztrák tiszteknek legalább volt hová sétálni vinni a szép dűmákat. Állítólag a városrendezés körül is fáradozott Scudier Antal báró és generális. Mikor aztán Bécsben megindultak a kiegyezési tárgyalások, őt is felhívta az osztrák császár, hogy katonai kérdésekben véleményét mondjon. Arról volt szó, hogy felállítsák-e a magyar honvédséget? Scudier ennek ellene volt s mikor látta, hogy Ferenc József a honvédség felállítása mellett van, akkor indulatában kardjárt — így beszéltek — a király lábai elé dobta.

Hát bizony mindezek nagy érdemek. Temesvár városa akkori vezetősége hálás is volt és Scudiert ugyis, mint Antalt, ugyis mint bárót, de ugyis mint generálist díszpolgárává választotta és erről oklevelet adott neki. Azonban ennél nem állottak meg. Néhány bécsiúró ur összeállított és egyesületet alakítottak azzal a céllal, hogy Scudiernek szobrot állítsanak Temesváron. Megkezdék a gyűjtést s akkor kitűnt, hogy a polgárság sokkal okosabb, mint a szoborbizottság, mert hosszú években keresztül csak igen kis összeg gyűlt egybe. Ekkor aztán Scudier, aki alig tudta bevárni, hogy a szobra ott díszeljen az általa alapított ligetben, saját zsebéből adta a hiányzó összeget. A szobrot aztán 1881-ben a megszobrosított jelenlétében fel is állították. Életnagyságu monstrum volt az a magas talapzaton, de nem bronzból, mint eddig hitték, hanem miként most kitűnt, közönséges öntöttvasból.

Scudier a feleségével Bécsben lakott és a háboru elején ott is halt meg. Néhány hét előtt a felesége levelet intézett a városi tanácshoz s arra való hivatkozással, hogy férje a város díszpolgára volt, néhány kiló lisztet kért. A város adott neki tíz kiló nullás lisztet és ötven darab tojást, amit Hess tábornok, az akkori hadtestparancsnok egy tiszttel küldött fel neki Mészebe.

Tegnap reggel egy rendőr, aki a Scudier-ligetben tett szolgálatot, észrevette, hogy a szobrot az éjjel valaki ledöntötte a talapzatról. Azonnal jelentette a főkapitányságnak, amely viszont értesítette erről a mérnöki hivatalt. Ez megállapította, hogy a szobrot az éjjel valaki vasruddal döntötte le. Hogy ki: azt a mérnökség nem tudta kiszámítani, a rendőrség pedig képtelen kinyomozni.

Biztosítsuk a belső rendet.

(Wekerle és Tisza a felforgatásról.)

Budapestről jelentik: A 48-as alkotmány-párt ma este 7 órakor Bolgár Ferenc elnöklésével ülést tartott. Wekerle Sándor napirend előtt felszólalt és bejelentette, hogy két nagy feladat vár a lemondott kormányra. Először az ország önállóságának, függetlenségének biztosítása — mondotta — másodsor a béke megkötésénél fenyegetnek bennünket veszélyek. Az a nagy feladat hárul reánk, hogy az ország integritását, épségét megóvjuk. Itt olyan áramlatokat erőszakolnak, amelyek különösen veszélyeztetik az ország létét, amelyek forradalmi jellegűek. Hogy ezekkel szemben a leghatározottabban állást kell foglalni, azt hiszem ebben mindnyájan egyetértünk. Nem hagyjuk magunkat megráztatni egyes jelenségek által. Mindezek nemcsak állást kell foglalni az ilyen erőszakos törekvésekkel szemben, de amíg a kormány hatalom kezében van, tetteikkel is fel kell lépniük ellenük. Eddig nem jártam el teljes szigorral, de most, amikor biztosítékom van, hogy a rend fenntartására irányuló tevékenységem nem fog ellenkező áramlat által felváltatni, ígérem, hogy a leghatározottabban eljáró. (Élénk helyeslés, tetszés és taps.)

Ezután Tisza István gróf szólalt fel. Mindannyiunkra — mondotta — akik ebben a tereben egyesültünk, az a kettős feladat vár, hogy egyfelől segítségére jöjünk a kibontakozásnak, amely minden körülmények között megbízható támogatást nyújt annak, aki ezt az országot az anarkiától meg akarja menteni, a másik feladatunk, hogy segítségére legyünk a kormánynak abban, hogy azon idő alatt is, amíg mint lemondott kormány viszi az ügyeket, az ország rendjét minden körülmények között fenttarthassa és ezt az országot egy forradalmi paródiának megőrzésével megkímélje. Megkönnyítheti a miniszterelnök urnak és társainak ezt a törekvését az tudat, hogy a mi odaadó támogatásunkra feltétlenül számíthat, továbbá, hogy ezzel nagy szolgálatot tesz az országnak és az ország tulnyomó nagy többségének is helyesléssel és támogatással találkozik. Kifejtette, hogy minden magyar embernek elsősorban lelkiismereti kötelessége, hogy a nemzetet megkímélje attól a csapástól, hogy az ország belső rendjét fel ne forgathassák.

Sándor László dr. főkapitány ma délután magához kérte a szociálista párt vezetőit, akiket figyelmeztetett, hogy a legesekélyebb rendben ezek a legesekélyebb szigorral fog eljárni. Felhívta a figyelmet arra is, hogy száznegyezer főnyi felfegyverzett magyar katonára van a fővárosban és ezek a legesekélyebb gyanus mozgólódásra fel fognak lépni és a fegyverek használatától nem fognak tartózkodni. Ha rendellenes cselekményeket követnek el — mondotta — ezekért az urakat fogjuk felelősségre vonni, akiknek hatalmuk lett volna azokat meggátolni.

LEGUJABB HIREK.

— **Visszavert olasz támadások.** Budapestről jelentik: A mai hivatalos jelentés beszámol arról, hogy az olaszok minden támadását visszavertük. Szerbiában folytatjuk visszavonulásunkat.

— **Hindenburg lemond.** Berlinből jelentik: Legközelebb Hindenburg tábornagy is lemond és utódjául Mackensen tábornokot emlegetik.

— **Lloyd George Franciaországban.** Hágából jelentik: Lloyd George és Balfour szárazföldi és tengerészti szék kíséretében Franciaországba utaztak. A Reuter-ügynökség úgy értesül, hogy az entente a fegyverszünet feltételeit csak akkor teszi közzé, ha Németország Wilson utolsó jegyzékére válaszol.

KÖZGAZDASÁG.

— **Beszüntették az állatrekvirálást.** A külpolitikai helyzetben remélhetőleg már a közel jövőben beálló kedvező fordulat természetesen gazdasági téren is jó előre érezteti hatását. A külpolitika eseményeivel áll kétségtelenül összefüggésben a földművelésügyi miniszteriumnak az a rendelete, mely a napokba kerül nyilvánosság elé és amely a szénát és szalmát feloldja a zár alól, ezenkívül beszünteti az egész országban a marharekvirálást. A földművelésügyi miniszter rendelete elsősorban és legközvetlenebbül természetesen az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságot érinti, amely a szabaddá tett szén-, szalma- és marhakereskedelem után igen tekintélyes és jövedelmező üzlettel esik el.

— **A Magyar Asphalt r. t.,** most tartotta Matlekovics Sándor dr. v. b. t. t. elnöklete alatt rendes évi közgyűlését. Az 1917-ik üzletévben a burkolási üzem tértelenségre volt kárhoztatva, a bányák redukált üzemmel dolgoztak. Az üzleteredmény — 250.000.— koronának az értékesítőkenési tartalékalapba és tíz ezer koronának az általános tartalékalapba való helyezése után a részvényelőjegyzésből fennmaradó 24.900.08 K hozzászámításával — 36.735.40 K, melynek új számlára való elővitele lett elhatározva. A felmentvény megadása után Rottenberg Jenő ügyvezető-igazgatót az igazgatóságba, Décsy Vikort a felügyelő-bizottságba új tagokul megválasztották.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. okt. 28-án:

Charlotte Kissasszony.

Apolló-színház.

Zárva.

Uránia-színház.

Zárva.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Minden külön értesítés helyett.

Érv. Lóval Adolf szül. Buchsbaum Ika úgy a maga, mint Annuska leánykása, valamint testvérei, sógorai és a többi rokonság nevében. Fajdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy felejthetetlen jó férje, a legjobb apa és rokon

Lóval Adolf ur

a Buchsbaum és Társa cég tulajdonosa

folyó hó 28-án reggel 5 órakor életének 54-iki és boldog házasságának 22-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 30-án d. u. 8 órakor fognak az izr. temető holottas házából örök nyugalomra helyeztetni.

Béke peraire, áldás emlékére!

Arad, 1918. október hó 28-án.

7889

Arad szab. kir. város közlemezési és közellátási vállalatának vezetősége elszomorodott szívvel tudatja

Lóval Adolf urnak

ügybuzgó, őszint munkásságu bizottsági tagjának f. hó 28-án történt elhunytát.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Arad, 1918. október hó 28.

Arad szab. kir. város közlemezési és közellátási vállalatának vezetősége.

7891

CZEILER ISTVAN

Arad, Weitzer János-utca 8. szám 7818

elvállal szobafestő, szobakárpítózó, olmfestő és mázoló munkákat elsőrangú és modern kivitelben.

Nagy raktár tapetákban.

Járási székhelyen szálloda és vendéglő

valamint egyedül álló mozgó-színház, más elfoglaltság miatt **eladó.**

Értekezni:

Hellebrandt Istvánnál

Nagyjakon lehet. 7820

4/1-1918. éin. sz.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy hadifoglalt a törvényhatósági gazdasági munkabizottság (vármegyeháza) engedélye nélkül munkára fogadni és alkalmazni büntetés terhét mellett a legszigorabban tilos.

Figyelmeztetem a város lakosságát, hogy csavargó hadifoglalt hálózat biztonságára érdekében is házukba ne fogadjanak, ilyeneket a legközelebbi rendőr, vagy katonarendőrnek adjanak át.

Arad, 1918. évi október hó 12.

Green, főkapitány.

8388-1918.

HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy a H. Kir. Pénzügyminiszter 120535-1918. rendeletében a szőlő-törköly és bor-seprő azon lemagasabb árát, mely mellett a központi szeszifőzdek ezen mellékterményét átvenni kötelesek, a következőkben állapította meg:

A központi szeszifőzde vállalkozója a kézisajtóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 24 K, a kézisajtóval kisajtolt, betaposott (kierjedt) szőlőtörkölyt q-ként 26 korona, a viznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajtóval kisajtolt friss szőlőtörkölyt q-ként 18 K, a viznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajtóval kisajtolt (kierjedt) szőlőtörkölyt q-ként 20 K, a kilugozott (törköly) bor készítésére használt szőlőtörkölyt q-ként 7 K. aron köteles átvenni

A termelő a szőlőtörköly átadása alkalmával azt, hogy a szőlőtörköly kézisajtóval, illetve viznyomású vagy egyéb motorikus erőre berendezett sajtóval sajtoltatott-e ki, illetve, hogy a szőlőtörköly, törkölybor készítésére használtatott, a központi szeszifőzde vállalkozójának bejelenteni köteles.

A rendeletnek egyéb részletei a Budapesti Közlöny 227. számában megtalálhatók.

Arad szab. kir. város Közélemezési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Lécs,

polgármester-helyettes,
k. é. k. vezető.

HARISNYAKLINIKA Arad, Ferdinánd-u. 8. sz.

Rongyos harisnya nines többé!

Rossz és levágatlan fejjű mestél pár női harisnyából készítünk egy pár kifogástalan, jó harisnyát. Két pár rossz férfi harisnyából egy pár jó harisnyát. Vidéki megrendelésel posta útján legpontosabban eszközöltetünk. Kérjük a címre ügyelni. 4971

Megbízható, ügyes

iroda kisasszony

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja és a román nyelvet is némi kép érti, egy Arad közelében levő uradalomhoz **azonnali belépésre kerestetik.** Ajánlatok fizetési feltételekkel „Megbízható munkaező” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 7827

Eladó vizimalom

Üzemben levő, modernül berendezett, jól jövedelmező hengeres vizimalom, szárazon való felépítésre is alkalmas és egy 8 lóerős benzín-motor haláleset miatt eladó.

Özv. Menráth Józsefné
Zsigmondháza. 5906

Dr. KAJDAGSY

gyógyít mindenféle bérhajtást, ideggyengeséget, valamint néi bajokat. Beállítások „Erich 606” módszerrel legújabb szerével. — Verviszitát Wassermann szar módszerrel. — Hóknak kúrája bérhajt. — Levőből bérhajtásra vázlat. Szakszerű könyvet megkírd. bérmentve 2 kor. (bérleg is lehet) előzetes bekioldással. 191 BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Lóárverési hirdetmény.

A békéscsabai csász. és kir. állandó lókorházban f. évi november hó 3-án reggel 8 órakor 5 darab esikó lesz elárverezve.

Árverezni csakis szolgabírói igazolvánnyal lehet.

A parancsnokság.

7876

Keresünk azonnali belépésre

megbízható, ügyes

7826

férfit a faszakmából,

ki a magyar és német nyelvet bírja. Ajánlatok fizetési feltételekkel és referenciák megadásával „Uradalom” jellegre a kiadóhivatalba.

22937-1918.

HIRDETMÉNY

A közlelmzési miniszter 133600-1918. sz. a kelt rendeletével az 1918-1919. gazdasági évben az ipari munkásság és családtagok által az öszi burgonyából igényelhető mennyiséget a következőleg állapította meg:

1. Nehéz testi munkásoknak, beleértvén az éjjeli üzemben dolgozó, valamint a hányamunkásokat is, az egész évre jár 140 kgr. 2. a könnyű testi munkásoknak és családtagoknak pedig 100 kgr.

A közvetlen ellátásba vett ipari üzemek által 120649-1918. sz. rendelet értelmében névjegyzéken legfeljebb az itt meghatározott fejadag szerinti mennyiség igazolható.

Arad, 1918. évi szeptember hó 30.

VÁROSI TANÁCS.

6341-1918.

HIRDETMÉNY.

Értesitem a város közönségét, hogy a Kereskedelemügyi Miniszter 76525-1918. szám alatt kelt rendeletével a lámpabél legmagasabb árát a következőkben állapította meg:

3. számú lámpabél méterenként nagykereskedőknél 14 fillér, kiskereskedőknél 17 1/2 fillér.

5. számú lámpabél 23, illetve 20 fillér.

8. számú lámpabél 31, illetve 30 fillér.

11. számú lámpabél 47, illetve 40 fillér.

Arad szab. kir. város Közlelmzési és Közellátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Lécs,

polgármester-helyettes,
k. é. k. vezető.



Viszketegséget,

szömört, ránt a legyorsabban elmulasztia a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skaboform-Kenőcs”

Ninesen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-féle kérjünk. Próbá tégely 4.—k. nagy tégely 6.—k. Csakádi adag 15.—k. Kapható Araden, Hajós Arad gyógyszerárán, Andrássy-ter 22. Vételül a „SKABOFORM” védtégelyre ügyeljünk 7151

GYERTYA HELYETT

kitünően bevált a

„HERMA”-MÉCSÉS

egy dobozban 5 darab van, tartóval együtt legolcsóbb árban. Nagyani vételnél előnyár.

Fleiszig és Hirschfeld norinbergi rövidáru, lámpa és papíraru nagykereskedők Arad. Telefon 1004.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 80 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután legl 6 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 8 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

SZÉPNEK MONDOTT feketé urleány unalomból levelezne csakis szellemes úriemberrel. Jelige: „Négyes fogat” 7875

Alkalmazást keres.

KOVAČSMESTER több évi uradalmi gyakorlattal állást keres. Paál Illás, topiljai uradalom, u. p. Mácsa. 7781

FA ÉS GABONA szakmában némi jártassággal bíró fiatal ember, érettségizett, hadmentes, állást lehetőleg azonnali beállásra keres. Ajánlatokat fizetés megjelölésével „Hadmentes 2” jellegre a kiadóba kér. 7871

17 ÉVES húsz, csomaga és norisbergi kereskedő-szolgálat november hó 1-ére állást keres. Szíves megkeresést kér Klár Dániel Variassy Lajos-utca 38. 7869

HÁZVEZETŐNŐK ajánkozik a háztartás minden ágában jártas urinó. Megkereséseket Szombathy Kálmánné Piskl. Szloboda-udvar. 7888

HADIROKANT KATONA, ki civilben közműves, feleségével házmesteri állást keres. Címeket a kiadóhivatalba kér. 7883

Alkalmazást nyer.

HÁZVEZETŐNŐ háztartás minden ágában jártas és főz 80-100 korona havi fizetéssel, azonnal felvételt csomaga iratba Doák Ferenc-utca 8. 5906

BEJÁRÓ főző felvételt Sat. László-utca 6., földszint. 7866

MAGÁNOS URINÓ keres jobb házból való leányt, aki a házi teendőket végzi. Cím Szabadság-tér 17., I. em. 7873

JOBB LEÁNY, 9 és 2 éves fiúk mellé keresetlik. Magyarul beszélők előnyben. Ajánlatok György, Bornaszebes küldendők. 7867

SOMOSKESZI JEGYZŐI HIVATALBA egy nő a jegyzői teendőket jártas lényen életű és megbízható, állandó iratok havi 200 kor. fizetés, melékijövedelem és konyhakerettel járó fizetéssel, november 15-ére felvételt. Jegyző. 7868

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetés mellett nyomdánkban alkalmazást nyer.

Kiadó lakás.

KÜLÖBEJÁRATU BUTORIZOTT SZOBA, fürdőszobával magányos úriembernek esetleg ebédkosztál kiadó. Cím a kiadóban. 7870

2-2 SZOBÁS butorizott lakás és 2 szobából álló irodahelyiség, telefon használattal, azonnal kiadó. Variassy József-utca 20. 7885

KÉT BUTORIZOTT SZOBA zongorahasználattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 7810

Vétel és eladás.

ALIG HASZNÁLT férfi gummiköppeny és 8 drb. 6 személyes kávégarntura eladó. Cím a kiadóban. 7892

ELADÓ valódi teveször hintatakaró 2000 kor., továbbá 2 méter legfinomabb zöld íróasztal-vagy billiárdasztal, keveset használt női fűző vékony alakra, richelii ágyhuzat, betétesikok 2 ágyhuzatra, rumburgi vászonból Broschlauh. Megtekinthetők bármikor. Cím a kiadóhivatalban. 7890

DUOHAGYMA, kisebb és nagyobb mennyiségben kapható Fleischmann Jenőnél Arad, Rákóczi-utca 25. szám. Telefon 938 szám. 7872

JÓKARBAN LÉVŐ használt gyermekocsi keresetlik megvételre. Cím: Anyavédő Egyesület, Kossuth-utca 46. 7865

MÉZES ÜVEGEK fémtedéllel 1/4 1/2 és 3/4 kilos nagyságban kaphatók Vértés Miklósnál, Bihar Béli. 7877

PETTYES DAMASZBÓL két ágygarntura eladó. Megtekinthető elsejég délutánként 3-5-ig. Cím a kiadóhivatalban. 7882

ELADÓ alig használt ebédberendezés. Kiss Ernő-utca 4a. 7881

TENGERENTULI bélyegek, szépen szortírozva, jutányos áron eladók. Megtekinthetők Engel tanfolyam, Lázár Vilmos-utca 2. 7884

EGY KOMPLETT férfi szoba mahagoni, képrámák, képek, vázak eladók. Megtekinthetők Akác-utca 11. alatt 6916

KÖLTÖZKÖDÉS MIATT OLGSON KAPHATÓ: 1 politurós ágy matraccal, 1 nagy asztal, 1 kis asztal, fekete salona asztal és két plüsch szék. Városi kávéház felett, III. em., katonai laboratóriummal szemben. 6331

ÚJ HALÓSZORA világos fehérre festett toalett, alkalmas vétel, eladó. Színházi épület III. emelet, Városi kávéház felett, katonai laboratóriummal szemben. 6331

VISZONTELADÓK FIGYELMÉBE! Solingeni acélárak: kanalak, kések, ollók, stb. (bármily nagy mennyiségben) kaphatók. Cím a kiadóban. 7858

ELADÓ 6 darab vadonatúj vászonlepedő és 4 méter finom, fekete kosztim-bársony. Cím a kiadóban. 7717

ELADÓ PEGYVER, keveset használt, 12-ös cal. Browning serétos fegyver fejszereléssel, 1200-as békebeli hüvellyel, sörrel, füstnélküli löporral, haláleset miatt. Megtekinthető Messenger boy vállalatnál. Ösv. Menráth Józsefné, Zsigmondház. 5906

URI ANTIK garntura eladó. Megtekinthető Sztójkovits lényképez. Szabadság-tér. 6275

ELADÓ Mondorlakon 5 holdon 60.000 drb., káposzta. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt a körjegyző. 7790

HÉTSOROS VALÓDI REMEK IGAZGYÖNGY, művészi faragványu antik aranyessal, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7799

HALÓSZOBA butor, szőnyegek, függönyök eladók. Bővebbet Bem-utca 3. 7816

VADONATUJ menyasszonyi kelengye eladó. Kiss Mátyásné, Török I.-u. 17. 7824

CIROKFEJTŐ, serlegeskut, borszivattyú készleten. Kovács Soma Társa, Arad. 7834

HASZNÁLT OLÓM megvételre keresetlik Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingtalan.

ARAD KÖZELÉBEN egy évre azonnal bére vennénk konyhakertészet céljára 30 vagy több holdas földet. Ajánlatokat a cs. és kir. lábadozó osztály parancsnokságához kérünk. (Arad-vár.) 7882

PURGLY LAJOSNÉ-U. 152. sz. ház eladó. Érdeklődni ugyanott. 6275

LAHNER GYÖRGY-UTCA 2. számú ház eladó. Bővebbet Tenczlingerhez, városház. 7772

SZABADKÉZRŐL ELADÓ ház Aradon, Bercsényi Miklós-utca 11. szám és Ménesen, Dajkahegyen egy holdas szőlőfölddel. Érdeklődők forduljanak Pick Armin Budapest, Hajó-utca 12-14. szám alá. 7809

ELADÓ Ujarad, Rákóczi-utca 140. számú ház, 2 nagy utcal, 1 udvari lakással, nagy kerttel, szőlő és gyümölcsösökkel. Értekezni ugyanott. 7837

ELADÓ HÁZ egy 3 és egy 2 szobás lakással, vízvezeték és villannyal, gyümölcsösökkel. Bővebbet Brant István, Andrassy-tér 4. 7845

VARIASSY LAJOS-utca 110. számú ház eladó. Értekezni lehet Közép-utca 8/b. 7844

Különféle.

ELVESZETT fél pár barna bőr férfi keztyű megtalálót illő jutalomban részesítem. Sárosi-u. 3. 7879

SZARAZ PINCÉT, vagy üres raktárt keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérünk. 7500

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Klein I. hirdetési és hírlapirodájában, Zrinyi-u. és Mandl Boros Beni-tér 15. sz. alatti papírüzletében.

Takarmánytők

kisebb mennyiségben is kapható
Az Aradi Termény és Árurektár R.-T.-nál.
Telefon 807. 7880

Iskolakönyvek

tartós kötése, könyvkötészeti, különlegességi munkák, diszkötések, imakönyv kötetek, írómappák, konzoruzsalag nyomások és minden szakmába vágó munkák izlésesen, tartósan és jutányosan készülnek.

Perc Béla és Társánál

(ezelőtt Kesminsky Lipót) Weltzer János-u. 11. Könyv- és zenemű újdonságok, papír- és készterek nagy választékban. 5906

9561. szám.

Cs. és kir. katonai élelmezési raktár Arad.

Hirdetmény.

Alólirott cs. és kir. katonai élelmezési raktár, tekarmányozási célra, nagyobb mennyiségű lombos kukoricaszárát óhajtt vásárolni. Ajánlatok ár (waggonba rakva) és feladási állomás megjelölése mellett, november hó 9. d. e. 10 óráig adandók be. Arad, 1918. október hó 28-án.

7887

Cs. és kir. katonai élelmezési raktár Arad.

Villamos

vasalók,
szeszlámpa elemek
kaphatók 6661
Kalmárnál
Salacz-utca 2. szám.

CIGARETTAPAPIRT

és hüvelyt, valamint olpékrémet, olpéfűzőt, selyomszalagot viszonteladóknak nagyobb vételnél jutányos áron szállít, kívánatra ajánlattal szolgál: 7792

Polacsek Fülöp és Fia

nagykereskedés, Nyirbátor.

6344-1918.

HIRDETÉNY.

A 4268-1918. számú Kormányrendelet alapján közhírré teszem, hogy a stálas takarmányokért követelhető legmagasabb árat a következőkben alapították meg:

(Anyaszéna, sarju és mindenféle mesterséges szalastakarmány, lóhere, lucerna, búkköny-, mohar- stb. széna) ára 45 K.

Tavaszzszalma (árpa, zab, köles és ezekkel egyenértékű tavaszzszalma) valamint tavaszzszalma törekének és polyvájának ára 28 K.

Arad szab. kir. város Közélemezési és Közéllátási Hivatalától 1918. évi október hó 8-án.

Eöcs,

polgármester-helyettes,
k. é. h. vezető.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1918. év június hó 1-től

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. 8:01
Személyvonat délelőtt . . . 11:18
Személyvonat este 8:48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. n. 1:26
Személyvonat este 8:20
Személyvonat reggel 8:46

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:46
Személyvonat reggel 6:58